Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXVI,. št. 175 | Ljubljana, četrtek 3. avgusta 1933 | Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflјeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

SKUPNA AKCIJA VELESIL V BERLINU

Zaradi kršenja mednarodnih pogodb in običajev s strani hitlerjevega režima bodo izvršile velesile skupno demaršo

Pariz, 3. avgusta. r. Incidenti, ki jih izzivajo nemški narodni socialisti s svojimi poleti nad avstrijskim ozemljem in s svojo protiavstrijsko propagando po nemškem radiju, vzbujajo vedno večje vznemirjenje v mednarodnih krogih, ker Nemčija s tem početjem na nedopusten način krši mednarodne običaje in pogodbe. Izgovor, da gre samo za strankarsko-politično akcijo, ne drži, ker bi bila vlada dolžna zabraniti tako početje. Ker tega ne stori kljub temu, da je bila na to službeno opozorjena s strani avstrijske vlade, daje povod za skupno intervencijo velesil v Berlinu.

Oficijozna »Agence Havas« objavlja danes komunike, ki pravi, da v zunanjem ministrstvu že več dni razpravljajo o napetosti, ki vlada med Avstrijo in Nemčijo in je pozornost francoskega zunanjega urada osredotočena na incidente, ki jih povzročajo nemški poleti na avstrijsko ozemlje in propaganda v nemškem radiju. Ugotovljeno je, da mečejo nemška letala na avstrijskem ozemlju letake, v katerih pozivajo prebivalstvo k uporu proti avstrijskim oblastem, torej delajo propagando za revolucijo v drugi državi, kar je po mednarodnih pogodbah in običajih docela nedopustno. Prav tako krši Avstriji sovražna propaganda v nemškem radiju mednarodne običaje. Francosko zunanje ministrstvo je opozorilo številne druge vlade na resnost in nevarnost teh dogodkov ter z vladami drugih držav izmenjalo misli o potih in sredstvih, da bi se taki dogodki enkrat za vselej preprečili. Pri tem je mišljena v prvi vrsti skupna akcija velesil in morda še drugih evropskih držav.

Francoska demarša v Berlinu

Velik del francoskega tiska se bavi v zvezi s temi oficioznimi informacijami z možnostjo skupnega diplomatskega koraka v Berlinu. Postopanje Nemčije proti Avstriji izziva v francoski javnosti tem večje ogorčenje, ker so narodni socialisti začeli izzivati slične incidente tudi v Posaarju, od koder so nasilno odvedli dva francoska državljana in ju internirali v Nemčiji. Zaradi tega incidenta je francoski poslanik v Berlinu Francois Ponncet izvršil včeraj v nemškem zunanjem ministrstvu ostro demaršo in obenem protestiral proti nemški propagandi v Posaarju za priključitev Posaarja k Nemčiji, o čemer ima šele prihodnje leto odločiti plebiscit.

V francoskih političnih krogih računajo, da bo najbrž že te dni prišlo do skupne akcije velesil v Berlinu, ker so tudi v Londonu zelo razburjeni nad početjem Nemčije.

Pariz, 3. avgusta. A.. O avstrijskem vprašanju piše »Le Journal«: »Kršitve proti Avstriji povzročajo nov mednarodni spor. Gre za kršitev mednarodnega prava, ki ima normalno dovesti do pritožbe na Društvo narodov. Ker je Avstrija neposredna žrtev, zato bi morala ona v prvi vrsti pozvati Društvo narodov, da napravi red. Toda podobne pravice imajo tudi druge članice Društva narodov.

Avstrija se je namestu tega obrnila na velike sile. Zdaj se vodijo pogajanja. Francoska vlada je stopila v stike z Anglijo, Italijo, Belgijo, Poljsko in z drugimi prizadetimi državami. Gre za to, da vse te države pozovejo Nemčijo, naj spoštuje svoje mednarodne obveznosti.

Prvi sadovi teh pogajanj bodo morda v tem, da svetu Društva narodov najbrž ne bo treba javno razpravljati o tem delikatnem vprašanju. Zanimivo je, da se vlade vračajo k starim diplomatskim načinom. Važno pa je, da ne ostanemo pri izpremembi sistema, temveč da se izvedejo odločni in izdatni sklepi.

Izzvedeli smo, da so ukrepi, o katerih je poročal v imenu angleške vlade angleški poslanik v Parizu lord Tyrrel generalnemu tajniku v zunanjem ministrstvu Legerju, v skladu z važnostjo, ki jo tej stvari pripisuje francoska vlada.

Angleško mnenje

London, 3. avgusta. Vsi angleški listi podčrtavajo izredno resnost narodno socialističnega vmešavanja v avstrijske notranje zadeve v obliki propagandnih poletov iz Nemčij v Avstrijo. Angleška vlada zelo pazljivo zasleduje početje hitlerjevcev in odgovorni krogi smatrajo to za eklatantno kršenje mirovnih pogodb. V vladnih krogih izjavljajo, da angleška vlada ne bo pasivno gledala tega početja ter da bo storila korake, da pride ta zadeva pred Društvo narodov.

Posaarje Posaarcem!

Sarrbrücken, 2. avgusta. A/A. Kljub nekaterim volilnim zmagam hitlerjevcev je saarsko javno mnenje glede hitlerjestva slej ko prej zelo deljeno. Včeraj se je zgodilo v občinskem svetu v Ludweilerju v pokrajini Warndtu nekaj značilnega. V tem kraju je prišlo pri volitvah dne 2. julija v občinski svet mnogo hitlerjevcev. Neki hitlerjevski občinski svetnik je že na prvi seji zahteval, naj občinski svet izglasuje deklaracijo, po kateri zahteva kratko malo takojšen povratek k Nemčiji. Tedaj pa je vstal neki komunistični občinski svetovalec in izjavil: Naša domovina je proletarijat, ne pa Nemčija v svoji sedanji kapitalistični obliki, ki jo je Hitler prignal do ekstrema. Ta Nemčija ne bo nikoli mogla biti domovina delovnega saarskega ljudstva. Naposled je občinski svet proti vsemu pričakovanju — zakaj stranke, ki so proti hitlerjevstvu, so zelo neenotne — izvolil za župana nekega komunista, za katerega sta se zavzela govornik meščanske stranke in neki neodvisen delavec, ki je naglasil devizo »Posaarje Posaarcem«.

Nemški militarizem

Berlin, 3. avgusta. AA. Agrarna »Deutsche Tageszeitung« prinaša članek glede na obletnico vojne napovedi leta 1914. in pravi: Ko se spominjamo avgustovih dni leta 1914., se v nas grenkoba zdaj umika novim nadam. Nemški narod ima danes svoje vodstvo, ki je kos vsem težavam in jih obvladuje z zavestjo, da kuje usodo narodov samo nacionalne sile in narodova volja. To vodstvo je v življenje in misli naroda postavilo spet junaštvo na prvo mesto. To nam daje resno upanje, da bodo junaštvo in žrtve svetovne vojne obrodile žetev nove nemške veličine in nove svobode.

Naraščajoča napetost med Japonsko in Ameriko

Razburjenje v Ameriki zaradi japonskih pomorskih manevrov — Pričetek oboroževalnega tekmovanja

Washington, 3. avgusta. r. Vedno bolj se kaže, da v ameriških krogih ne polagajo nobene važnosti več na razorožitveno konferenco ter da jo smatrajo že za mrtvo rojeno dete. Ta vtis je napravila zlasti vest, da je Roosevelt odobril načrte mornariškega ministrstva, ki predvidevajo zgradbo 21 novih vojnih ladij. Neposredni povod za to so dali demonstrativni manevri japonske vojne mornarice tako rekoč pred nosom ameriških postojank na Tihem oceanu. Včeraj so se namreč v zapadnem delu Tihega oceana pričeli veliki pomorski manevri japonskega vojnega brodovja. Vaje so organizirane v izredno velikem stilu. Manevri bodo trajali do 25. avgusta. Od 10. avgusta dalje jih bo vodil osebno japonski mikado. Pri manevrih bo sodelovalo 150 vojnih ladij in cela vrsta letalskih eskadril. Politični krogi sodijo, da bodo ti manevri odgovor Zedinjenim državam, ki so koncentrirale vse svoje pomorske vojne sile na Tihem oceanu, kar je izzvalo pri Japoncih veliko vznemirjenje. V zvezi z vojnimi vajami je bilo izdano tudi uradno poročilo, ki pravi, da je japonska vlada sklenila do kraja izvesti program gradnje novih vojnih ladij, kakor je to določeno po londonskem paktu glede oboroževanja na morju, ter obrambnih utrdb, letalskih pristanišč in arsenalov. Prihodnje leto bodo zgradili 110 velikih hidroplanov, modernizirali štiri križarke ter ustvarili ves ostali del načrta pomorskih konstrukcij.

V ameriških krogih je nastalo zaradi tega silno razburjenje. Vsa javnost zahteva od vlade, naj se ne da motiti po ženevskih brezplodnih pogajanjih, marveč naj ima pred očmi predvsem varnost Amerike. Zaradi tega je bila vest o gradnji novih vojnih ladij sprejeta z velikim zadovoljstvom. Podtajnik mornariškega ministrstva Philipp je izjavil, da Amerika spričo obsežnega gradbenega programa Japonske, ki predvideva zgradbo številnih novih križark, rušilcev in podmornic ter modernizacijo vse mornarice, ne more držati križem rok. Japonski mornariški gradbeni program predstavlja po njegovem mnenju pričetek novega oboroževalnega tekmovanja na morju med Japonsko in Ameriko.

London, 3. avgusta. r. V tukajšnjih mornariških in vojaških krogih so zelo vznemirjeni zaradi nevarnosti oboroževalnega tekmovanja med Japonsko in Ameriko, ki bo tudi Anglijo prisililo k povečanju svoje mornarice. V tem vidijo prve posledice neuspeha razorožitvene konference in boje se, da bo ostal ves trud za dosego razorožitve zaman.

Rusija zapušča nemški trg

Pariz, 3. avgusta. AA. Iz Moskve poročajo, da je sovjetska vlada sklenila plačati nemški narodni banki vse svoje obveznosti. V Nemčijo je odposlala tovor zlata v vrednosti 125 milijonov frankov. Zlato so pridelali v sibirskem zlatem rudniku »Lena Goldfields«. Z njim bodo poravnali sovjetske menice, ki zanje jamči nemška narodna banka in ki so že zapadle. V kratkem bo sovjetska vlada poslala novo pošiljko tega zlata.

Dobičkanosen sport

Newyork, 3. avgusta. AA. Ameriški svetovni prvak v tenisu Vines, ki je zastopal Zedinjene države v nedavnih tekmah za Davisov pokal v Parizu, je izjavil novinarjem, da bi rad šel med profesijonalce Tildenove skupine. Gre le še za to, da mu Tilden stavi sprejemljiv predlog. Na vprašanje novinarjev, koliko zahteva, da postane profesijonalec, je Vines odgovoril: Najmanj 100.000 dolarjev, sicer ostanem še dalje amater.

Heil Hitler — 6 mesecev zapora

Pariz, 3. avgusta. AA. Iz Berlina poročajo, da je posebno sodišče s podvizanim postopkom obsodilo na šest mesecev strogega zapora delavca, ki je ironično vzkliknil: »Heil, Hitler! Heil, Moskau!«

Najboljša strojepiska na svetu

Chicago, 3. avgusta. AA. V okviru svetovne razstave se je tu vršilo tudi strojepisno tekmovanje, na katerem si je pridobila naslov svetovne prvakinje Američanka miss Dorothy Dow. Napisala je na pisalnem stroju »Woodstock« v 15 minutah trajajočem neprekinjenem tipkanju povprečno 96 besed na minuto.

Ogromen gozdni požar v Franciji

Pariz, 3. avgusta. č. V okolici Toulona je nastal ogromen gozdni požar. Več vasi je v nevarnosti. Oblasti so alarmirale vse bližnje garnizije. Promet na cesti Toulon-Marseille je deloma prekinjen.

Tudi Beograd dobi policijo

Beograd, 3. avgusta. V notranjem ministrstvu sestavlja posebna komisija zakon, s katerim se bo tudi v Beogradu poverila varnostna služba državni policiji. Kakor znano, opravlja sedaj v Beogradu varnostno in policijsko službo sploh orožništvo.

Velik požar v Dravljah

Ljubljana, 3. avgusta.

Davi ob 2.45 je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju zidarskega mojstra Edvarda Černiča ml. v Dravljah 130. — Ogenj je najprej opazil pri Černiču uslužbeni delavec Istenič, ki je obvestil domače, nato pa gasilce v Dravljah. Naglo se je ogenj razširil na vse poslopje, daleč naokoli je plamen razsvetljeval okolico in nebo. Na pomoč so prihiteli poleg dravelјskih tudi gasilci iz Zgornje in Spodnje Šiške. Požrtvovalno so gasili do 5. zjutraj, vendar gospodarskega poslopja, v katerem so bile velike množine sena, lesa in raznega orodja, niso mogli rešiti, ker je primanjkovalo vode, pač pa so preprečili, da se ogenj ni razširil še na sosedna poslopja.

Gospodarsko poslopje je pogorelo do tal, uničenih je 12 voz sena, 17 kubičnih metrov drv, večja množina parketov, dva voza ter velika zaloga raznega zidarskega orodja ter potrebščin, tako samokolnic, lestev itd. Škoda znaša najmanj 300.000 Din in je samo deloma krita z zavarovalnino.

Kako je ogenj nastal, ni znano, vse pa kaže, da je bil podtaknjen. Na pogorišče so prišli že med požarom tudi stražniki iz Šiške, ki so takoj uvedli preiskavo.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize. Amsterdam 2311.24—2322.50, Berlin 1363.47—1377.27, Bruselj 799.41 do 803.37, Curih 1106.35—1113.85, London 189.75—191.35, New York ček 4174.93 do 4203.19, Pariz 224.27—225.39, Praga 169.73 do 170.59, Trst 300.90—303.30 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.75

INOZEMSKE BORZE

Curih Pariz 20.235. London 17.15, New York 379.—, Bruselj 72.125, Milan 27.19, Madrid 43.20, Amsterdam 208.525, Berlin 123.20, Dunaj 58.—, Praga 15.315, Varšava 57.75, Bukarešta 3.08.

škrlatica ugrabila mlado življenje

V ponedeljek se je v severni steni Škrlatice smrtno ponesrečil sedmošolec Franc Lešnik iz Celja

Kranjska gora, 3. avgusta.

Ni še minilo teden dni, odkar so pokopali prvo letošnjo žrtev Triglava, dijaka Marjana Grebenca, že je prispela davi vest iz Kranjske gore žalostna vest, da je triglavsko pogorje zahtevalo novo žrtev. Na težko pristopni in krhki severni steni Škrlatice se je v ponedeljek popoldne

smrtno ponesrečil dijak Franc Lešnik iz Celja.

V ponedeljek okrog 18. je prihitel ves zasopel in prepoten v Kranjsko goro neki dijak in povedal županu Lavtižarju, da je z Rutarške Ponce opazil, kako je nekdo okrog 16.

treščil s severne stene Škrlatice v globino.

Videl je tudi, da je še nekdo v steni zagaten in da si ne more pomagati ne naprej ne nazaj.

Župan Lavtižar je takoj organiziral reševalno ekspedicijo, ki so se je udeležili Ivan Vertl, ki je utiral pred leti znamenito pot na Prisojnik, dalje Joža Pečar, Anton Berce in sodnik Bleiweis. Ekspedicija se je okrog 20. napotila v Krnico, kjer je pa čakala na drugo reševalno ekspedicijo. G. Lavtižar je namreč telefonično obvestil Mojstrano in Jesenice, kjer sta reševalni centrali, in prosil za pomoč. Z vlakom, ki prihaja ob 22. v Kranjsko goro, so se pripeljali Joža Čop, dr. Miha Potočnik in drugi ter takoj po prihodu krenili v Krnico, kjer sta se obe ekspediciji združili. Okrog 2. ponoči sta reševalni ekspediciji krenili proti Veliki dnini in kmalu naskočili severno steno Škrlatice.

Kraja, kjer je ležal ponesrečeni turist, jim ni bilo treba dolgo iskati. Joža Čop je opazil v steni jato planinskih vran, ki so krožile nad istim krajem. Bilo je takoj jasno, da mora tam ležati ponesrečeni turist. Po večurnem napornem plezanju so malo pod vrhom v Velikem oltarju našli ponesrečenega dijaka. Nesrečnež je strmoglavil s stene 40 do 50 m globoko.

zlomil si je hrbtenico

in je bil najbrž takoj mrtev. Na vratu je imel veliko zevajočo rano.

Pri ponesrečencu so našli legitimacijo, iz katere je bilo razvidno,

da gre za sedmošolca Franca Lešnika,

sina znanega celjskega juvelirja g. Antona Lešnika. Bil je popolnoma pravilno turistovsko opremljen, imel je dobre plezalke ter poln nahrbtnik, ki je bil težak najmanj 20 kg. Po mnenju Jožeta Čopa je bil

nahrbtnik kriv Francetove smrti.

Prevelika teža je smelega plezalca ovirala in tudi potegnila s stene v prepad. Seveda pa tudi ni izključeno, da mu je na strmi steni spodrsnilo ali pa da se je odtrgala skala in ga potegnila s seboj.

Z največjim naporom in često v smrtni nevarnosti so člani obeh reševalnih ekspedicij po strmi steni spuščali v dolino. Pri spuščanju trupla bi se bil Joža Čop kmalu ponesrečil. Še težje pa je bilo prenašanje trupla na prodišču, kjer so morali ponesrečnega Lešnika ves čas nositi.

Reševalna ekspedicija je prispela v torek zjutraj okrog pol 9. v Kranjsko goro. Truplo so takoj prepeljali v mrtvašnico, kjer so turisti, izletniki in domači prebivalci krsto zasuli s cvetjem in planinskimi rožami.

Lešnikovega tovariša v steni niso več našli. Na čuden način se je sam rešil in preplezal steno ter silno utrujen in izmučen prispel v torek popoldne v Kranjsko goro, kjer je telefonično obvestil Lešnikove roditelje v Celju in se odpeljal domov. Pokojni Lešnik leži še vedno v mrtvašnici v Kranjski gori, kamor prispe poni mrliški avtomobil iz Celja. Tragična smrt mladega, pridnega in nadarjenega dijaka, ki je svojo ljubezen do planin plačal z življenjem, je vzbudila splošno sočutje.

*

V triglavskem pogorju se je pa pripetila še druga večja nesreča. V nedeljo so napravili diplomirana bolniška strežnica Frančiška Rainerjeva, trgovec Wenger, trgovec Hans Troger, matematik Hans Schnadl in hranilnični blagajnik Wiegele, vsi iz Beljaka, turo na Mangart. Med plezanjem je pa turiste zajel strahovit vihar s snežnim metežem, ki je trajal več ur. Rainerjeva in Schnadl sta onemogla, dočim so ostali vsi izmučeni prispeli v kočo na Mangartu. Onemogla turista so pozneje našli mrtva.

*

Na Kaiserkoppe se je pri trganju planik smrtno ponesrečil tapetniški pomočnik Franc Pintar, doma iz mariborske okolice.

Živinski sejmi brez kupcev

Z včerajšnjim sejmom ni bil menda nihče posebno zadovoljen, tudi krčmarji ne

Ljubljana, 3. avgusta.

Sejme imamo še vedno — vseh vrst, najbolj pogosti so pa živinski, toda vsi sejmi so skoraj brez kupcev. Če bi ne prištevali sejmov med tradicije, bi jim najbrž že odklenkalo, tako pa ne pride nikomur niti na misel, da so sejmi, vsaj tako pogosti, brez pomena ter nepotrebni. Ljubljanski živinski sejmi so bili vedno na glasu ter so bili zelo obiskani, prihajali so na nje stalno Gorenjci, Dolenjci, Notranjci in celo Štajerci. Zdaj so ti sejmi čedalje slabši, pač zato, ker so se kmetje prepričali, da kupčija na njih ne cvete in da je brez pomena goniti živino tako daleč, kjer je je itak dovolj. Posebno slabi so ljubljanski semji v drugi polovici meseca. Ob prvih sredah je še vsaj nekoliko živahno, sicer pa vlada mrtvilo.

Včeraj je bilo na sejmu še precej živine, minila je pa sezona za plemenske pujske, ker zdaj pomladnih ni več, a letnih je malo. Tudi po prašičkih ni bilo povpraševanja, ker jih zdaj imajo že skoraj vsi rejci, ki bodo imeli pozimi koline. Po 7 do 8 tedno stare pujske so ponujali po 350 Din. Barantanje ne pomaga mnogo. Prodajalci popuste pri ceni le zadnjo uro, če niso mogli prej prodati.

Volov že dolgo ni več toliko, kot jih je bilo včasih. Včeraj jih je bilo nad 40, kar je malo za ljubljanski sejem. Ob 10. niso še prodali niti 5 voličkov. Pitanih volov prav za prav na našem sejmu sploh ni; tolste vole izvohajo kupci in prekupci, da jih ni treba kmetom goniti na sejem. Vendar pa niso vsi voli na ljubljanskem sejmu tako mršavi, da bi ne bili primerni za zakol, a največ je voznih živinčetov. Na težo so ponujali srednje debele vole po 4 Din kg. Pri volih se včeraj mešetarji in kmetje niso mnogo razživili.

Nekoliko živahnejše je bilo pri kravicah, ki jih je bilo tudi približno toliko kot volov. Za krave se zanimajo predvsem kmetje, edino za stare, ki niso več za rejo, se pozanima včasih mesar. Toda zdaj je težko prodati tudi najlepšo kravo, čeprav je že tako nizko cenjena. Razlika med ponudbami povpraševalcev in prodajalcev je prevelika. Mlado kravo s teletom je ponujal kmet za 1800 Din, kupec pa je bil pripravljen plačati le 1200 Din. Nihče pač nima denarja, vsi ga pa tako krvavo pogrešamo. Kmet bi rad plačal z izkupičkom davke, a oni, ki bi hotel kupiti kravo, tudi ne more dobiti denarja v denarnem zavodu. Zato se oklene zelo malo kupčij. Da je zadovoljen kupec, mora biti prodajalec v skrajni sili, sicer pa raje žene živinče nazaj. Kmetje so pa tudi silno trmasti ter se češče razdere kupčija samo zaradi nekaj dinarjev razlike. Takšna trma je tudi zelo potrebna, sicer bi cene padle še bolj.

Konj je bilo na včerajšnjem sejmu okrog 60. Posebno lepih ni bilo mnogo; kdo bi jih tudi kupoval! Tudi za druga »kljuseta« se ni nihče mnogo zanimal, a pravi dogodek se je zdel kmetom barantanje za konjička, ko je šlo za res. Pri precej lepem konju so se kmetje izredno razvneli. Barantačev in mešetarjev je bila velika gruča, a zbralo se je v krogu še mnogo kmetov, kot da gre za senzacijo. Kupec bi se ne mogel izmuzniti, četudi bi se rad, tako je bil obkoljen. Končno so udarili. Zbarantali so na 2280 Din. Mnogo dražjih konj je bilo malo. Srednja cena za konja, za vožnjo, je okrog 2200—2500 Din.

S sejmom ni bil menda nihče posebno zadovoljen, tudi krčmarji ne

Izbruh vulkana na Sumatri

Amsterdam, 3 .avgusta. s. Po vesteh iz Batavije je delovanje ognjenika Sôal na otoku Sumatra v zadnjih dneh zelo živahno. Ognjenik meče iz svojega žrela v veliko višino velike količine pepela. Pri tem se razvijajo strupeni plini, ki ogrožajo okolico. Prebivalstvo je pobegnilo.

Z motornim čolnom na Vrhniko

K jadranskemu dnevu „Krke" in „Jadranske straže" — V Ljubljanici je skrito bogastvo, ki ga je treba odkriti

Ljubljana, 3. avgusta.

Zdaj v kopalni sezoni mrgoli kopalcev in kopalk na »Špici« kakor tudi na kopališču na Ljubljanici. Kopališče je letos znatno preurejeno. Popravljen je bazen, dohodi k bregu so splanirani, sezidano je stopnišče za pristajanje čolnov, preurejeni sta peščeni terasi na obeh straneh gostilniškega paviljona in zgrajena je cela vrsta novih kabin. Tudi sportne prostore so preuredili, da so prav vabljivi.

Z regulacijo Ljubljanice se bo nedvomno močno zvišalo število čolnov, ki jih je že sedaj precej. Saj jih imajo samo nekateri čolnarji po 10, 20 in tudi več. Zasebnikov pa je tudi vedno več, ki hočejo imeti svoje čolne. Vožnja po Ljubljanici je naravnost idealna: Ljubljanica ima od Vrhnike do Ljubljane neznaten padec, zato je kaj lahko veslati. Poleg tega nudi zeleno obrečje kaj prijeten počitek očem. Čolnov srečaš dosti na vodi tja do Mokarja na Barju, potem pa jih zmanjka. Samota prav dobro vpliva na živce, ko se voziš skoraj sam naprej proti Črni vasi.

Vodno pot od Mokarja do Vrhnike pozna malo Ljubljančanov razen športnikov, zato sem sedel v Žanetov motorni čoln in se dal potegniti na Vrhniko. Kako dobro sem zadel, da sem si izbral za izlet ravno Žanetov čoln, sem spoznal med vožnjo. S ponosom mi je pripovedoval, da je najstarejši ljubljanski čolnar in da pozna do Vrhnike ob obali oben bregovih skoro vsako krtino. Na Ljubljanici čolnari že od svojih otroških let. Vsa Ljubljana ga pozna pod imenom Žane.

»Sedaje pridemo do »treh bratov«. Kakor vidite, so to trije brasti, ki rasto drug poleg drugega. Kmalu bomo pri Zidarjevem grabnu, ki dovaja vodo izpod Krima. Že smo pri vodomeru. Na desnem bregu pa je tole veliko posestvo Kodeljeva šupa. Kodelj ima tu veliko posestvo. Malo takih. Sedaj od Lipe do Podpeči ni nobene hiše več. Tako daleč smo že ven iz Ljubljane, pa še vedno spada ta svet pod ljubljansko mestno občino.

Tole tukaj na levi je pa Žoličkov graben. Na levi strani Ljubljanice bomo videli še mnogo grabnov, ki odvajajo vodovje z Barja. Prihaja pa to vodovje večinoma s Krima. Že smo pri Kozlerjevem grabnu. Tudi Kozler ima tukaj obširno posestvo. Nasproti tega grabna na desnem bregu Ljubljanice je stala nekoč hiša. Rekli smo ji »Pri Storžu«. Storž je bil čolnar. Po njegovi smrti je hiša še nekaj časa stala, potem so jo pa podrli.

Tu na desni je sedaj Radna graben. Pri tem mejniku se neha teritorij ljubljanske mestne občine. Na levi pridemo sedaj do Dolgega grabna, ki dovaja vodo izpod Planince. Na Planinci je krasen teren za smučanje. Planinco obdajajo gozdovi, sredi nje pa je, kakor vidite, dolg hrib. Na tej strani se šele tukaj neha teritorij mestne občine. Na desni vidite Staro zapečenko in malo naprej Novo zapečenko. Obe vodi tečeta čez oboje Gorice.

V kolenu Ljubljanice, ki se imenuje Zadevje, vozim pozimi lovce na lov na divje race. Ljubljanica se tu komaj premika, tako počasi teče, divjih rac pa je pod vrbami nič koliko! V grabnu Zvonik na levi strani voda nikdar ne zamrzne, ker je studenčna. Ta šupa se imenuje Virantova. Nekoč je bila hiša, odkar je čolnar Virant umrl, so jo pa preuredili. Kmalu bomo v Podpeči.

Še prej imamo na levi Jezerski graben, ki dovaja vodo iz Presernkega jezera. V jezeru leži strašen zmaj, ki ima glavo pod Sv. Ano, medtem ko mu rep sega daleč tja pod Krim. Kadar s njim zamahne, nastane povodenj. Nasproti Jezerskega grabna teče Goriški graben. In že smo v Podpeči, nad katero se strmo dviga Sv. Ana s kamnolomi z visokimi, navpičnimi, kakor odžaganimi stenami. Podpeč — slavna dolga vas, odkoder so bistriški menihi dolga stoletja vozili v Ljubljano drva, kamen in sopo.

Na levi imamo Podpeški graben, nato Preserje in že smo pod preserskim železniškim viaduktom. Za seboj puščamo žalostno goro presersko z znano romarsko cerkvijo. Zopet na levi Šiškev graben, na desni Bevški, na levi Dimber ovinek, nato pri hiši brodnika Jurja, ki prevaža ljudi iz Bevk na desni strani Ljubljanice. Pri Juriu si je zgradil ljubljanski Schrey prizidek, kjer je prenočeval, kadar je prišel na lov na race. Naprej od Jurja teče potok Borovnišca! Na desni pa smo že pri Galetovi hiši.

Galetovo hišo ima v najemu grof Lichtenberg. Preživlja se kot preprost ribič. Na grofovstvo spominjajo menda samo tiste velike mreže za ribolov, ki jih ima razprostrte pred hišo, in pa kopico lovskih psov plemenite pasme. Lov je tu izdaten. Lichtenbergova žena prihaja vsak petek v Ljubljano na Vodnikov trg z veliko množino rib. — Koj za to hišo je Kominov graben z vodomerom in Brezovškov graben, na levi malo naprej pa potok Bistra.

Nekdanji kartuzijanski samostan Bistra med Vrhniko in Borovnico je sedaj Galetov grad. Zdaj že vidimo Vrhniko. Na levi imamo še zadnji graben, Lobijo, pravzaprav potok, na desni pa Črni potok. Od Ljubljane na Vrhniko je po Ljubljanici 23 km. Prevozili smo jih v dveh urah.«

Tako Žane, ki ni izpustil nobenega grabna, da bomo dobro poznali vodno pot. Mi, kar nas je bilo v čolnu, smo ga le napol poslušali. Direktor trgovske akademije v Nišu g. Modic je bil mnenja, da Ljubljančani ne vedo, kaj imajo v Ljubljanici. Ob Ljubljanici bodo stale, ko se zopet razvije bolnarstvo, najlepše vile. Od kopališča naprej že stoji prva vila — Koserjeva. Lepšega miru ne najdete nikjer. Vrh tega ste sredi zelenja. Samo vodni ptiči so vaši tovariši. In voda za kopanje, da si lepše ne morete misliti!

Istega mnenja je bil vrhniški župan lekarnar g. Hočevar. S kakšnim veseljem nam je razkazoval prične za kakih 8 kopalcev pri gostilni pri Lovcu, ki jih je dal te dni postaviti! In tudi kabino bodo zgradili! Ob Ljubljanici so Vrhničani tudi zgradili lesen pristan za pristajanje dirkalnih čolnov iz Ljubljane. Župan Hočevar si tudi nabavi čoln. V Ljubljanici je skrito bogastvo, ki ga je treba dvigniti!

Prav je zato, da priredi v soboto 5. t. m. popoldne društvo »Krka« cvetlični korzo v zvezi z beneško nočjo in veselico na kopališču na Ljubljanici. Ta prireditev tvori uvod v »jadranski dan« Jadranske straže istotako na Ljubljanici. »Krka« hoče na eni strani opozoriti Ljubljančane na vodni sport, ki se jim nudi na Ljubljanici, na drugi strani pa še posebej na veslaške tekme Jadranske straže naslednjega dne. Ker se bosta cvetlični korzo in beneška noč prvikrat vršila na Ljubljanici, kar pomnijo Ljubljančani, je pričakovati velike udeležbe, s čimer bo tudi dosežen glavni namen prirediteljev.

Pomožna akcija v škofjeloškem srezu

Škofja Loka, 2. avgusta.

Gospodarska kriza je zajela tudi škofjeloški okraj, ki mu je bil zadan najhujši udarec s skoro popolnim zastojem lesne industrije. Število brezposelnih se je zlasti zvišalo v Selški dolini, kjer je splošna beda največja. Pomožna akcija je skušala obče gorje lajšati kolikor je bilo pač mogoče, vsega pa ni mogla storiti, čeprav se je njeno delovanje osobito v letošnjem letu zelo okrepilo in so bile deležne njene pomoči vse občine škofjeloškega območja. Nazorno sliko delovanja te prekoristne akcije nam najlepše pokažejo številke, iz katerih posnemamo, da so prejele občine v poslovni dobi 1931-32 za brezplačen prevoz ljudske hrane 7 uputnic, v vrednosti Din 22.000; nadalje 8 uputnic za prevoz hrane s 50% popustom v vrednosti Din 12.000, 1 vagon (10.000 kg) koruze, ki je bila oddana občini Železniki za brezposelne in podpore potrebnim družinam, 1 vagon pšenice, ki se je razdelila deloma brezplačno, deloma proti odslužitvi odnosne vrednosti pri občinskih javnih cestah med vse občine okraja razen Železnikov in slednjič Din 5000, ki jih je nakazala banska uprava za podporo ubožnih in brezposelnih oseb.

Čisto drugačno pa je stanje v poslovni dobi 1932-33, ko je prejel okraj subvencijo Din 3500 za podpiranje ubožnih, starih in onemoglih in otrok; Din 70.000 za podpiranje brezposelnih in Din 85.000 za izvrševanje javnih del z zaposlitvijo ubožnih brezposelnih delavcev. Poleg tega je nakazala kr. banska uprava Železnikom izredno podporo Din 6000. Občine so dosedaj iz prve postavke (Din 3500) prejele že ves denar. Od podpore za brezposelne se je razdelilo Din 37.000, dočim se bo Din 33.000 še prejelo. Iz kreditov za javna dela pa se je dobilo dosedaj Din 69.000, ostali znesek Din 16.000 se pričakuje. Občina Javorje (Din 2000), Poljane (Din 4500), Sora (2000), Stara Loka (Din 14.500), Trata (Din 3500) in Železniki (Din 5000) so že izplačane, dobe pa še Oselica Din 500, Selca Din 5500, Sorica Din 1500, Škofja Loka Din 5500 in Zminec Din 3000, tako da bo razdeljenih iz vseh postavk Din 164.500. Prejelo se je v celoti Din 115.500, dočim se Din 49.000 še dobi.

Mimo tega so prejele občine Železniki, Selca in Sorica od banovine brezplačno 1 vagon koruze, ves okraj pa 15 uputnic s 75% popustom in 3 uputnice s 25% popustom od normalne vozarine, kar predstavlja vrednost okoli Din 40.000.

Gornje številke brez olepšavanja povedo, da je naredila pomožna akcija veliko delo, našim oblastem ni mogoče odrekati resne volje, da se odpomore ljudski bedi.

V nedeljo 8586
JAVEN NASTOP
SOKOLA V ŠKOFJI LOKI

Nevaren strel

Škofja Loka, 2. avgusta.

Z mladino so pač križi in težave. Opomini ne zaležejo dosti, kesanje pa pride ponavadi šele potem, ko je že prepozno. Na terasi loškega Sokolskega doma sta se igrala v ponedeljek popoldne Stanko Grundner, sin perice in hišnikov sin, Drago Supan, dva mlada fanta, stara komaj po 10 let. Nesrečno naključje je hotelo, da je Supanov fant nekje staknil flobertovko in še predno sta se dečka zavedla, zakaj in kako, že je odjeknil strel, Grundner je bolestno zastokal, kajti naboj ga je zadel naravnost v levo stran prsi in ga nevarno ranil. Ves preplašen in zbegan si Supan ni znal pomagati, čim pa so seveda zaznali za hudo nesrečo ljudje, je pregledal ranjenca zdravnik dr. Hubad, ki je odredil njegov prevoz v bolnico.

Krogla je zadela Grundnerja tik pod desno prsno bradavico in se ustavila v srčni mreni, kar je še sreča v nesreči. Kakor izvemo, je ponesrečenec zaenkrat izven nevarnosti, ni pa še gotovo, ali bo tudi operiran. Žalostni dogodek, ki je vzbudil v mestu vsestransko pozornost, bodi mladini v ponovni opomin, naj se ne igra z orožjem.

ŠAH

Savezni amaterski turnir v Somboru

Te dni se je pričel v Somboru vsakoletni nacionalni amaterski turnir, čigar zmagovalec dobi naslov »mojstra Jugoslovenskega šahovskega saveza«. Na turnir so se prijavili najboljši igralci iz vseh krajev Jugoslavije. Tudi Ljubljanski šahovski klub je poslal v Sombor dva najboljša izmed svojih najboljših igralcev: Milana Vidmarja jun. in Ludvika Gabrovška, oba že preizkušena borca, ki sta svoje znanje in svojo moč pokazala že na številnih turnirjih.

Naše nade, da bo eden od njiju dosegel prvo mesto, so popolnoma utemeljene. Saj se je Milan Vidmar že pred leti ugodno plasiral na amaterskem turnirju v Hastingsu, in potem predlanskim v Pragi, kjer je delil z Bartoškom prvo in drugo mesto. Sicer igra letos prvič na domačem nacionalnem turnirju, a njegova zdrava pozicijska igra mu bo nedvomno prinesla eno izmed prvih mest.

Tudi drugi reprezentant Ljubljane, Ludvik Gabrovšek, je najresnejši kandidat za prvo mesto. To je že njegov peti nacionalni turnir in na nobenem ni dosegel slabšega mesta od tretjega. In po mnenju mnogih strokovnjakov ima Gabrovšek vse pogoje za daljni razvoj ne samo do savezmega, temveč tudi do naziva mojstra. Njegova igra kaže globoko koncepcijo, partije so mu zgrajene idejno enotno, a tako, da mu včasih najmanjša neprevidnost pokvari ves uspeh. To je tudi vzrok, da doslej še ni dosegel »mojstera«. Zato pa bo morda letos izpolnil nade vseh, ki ga poznajo in ki trdno verujejo v njegov uspeh.

Od nasprotnikov so nevarni Boris Tot iz Beograda, zmagovalec letošnjega »Spomen Levinovega turnirja«, ki pa radi svoje nervoznosti najbrž ne bo vzdržal sedemnajst kol dolgega turnirja; potem Mirko Schreiber iz Subotice ter Nikolaj Kuližinski iz Novega Sada. Seveda presenečenja niso izključena.

Razen tega se bo vršila 13. t. m. v Somboru savezna skupščina, ki se tudi nas precej tiče, kajti tu se bodo očrtale smernice in položili novi temelji enotnemu šahovskemu delovanju, ki je bilo doslej že dolgo rascepljeno; določili se bodo nato natančni pogoji, kraj in čas državnega mednarodnega prvenstva moštev. Kakor znano, igra v finalu tudi Ljubljana, ki ima najboljše izglede, da si letos pribori državno prvenstvo. Skupščine se udeleži za Ljubljanski šahovski klub njegov predsednik, univ. prof. g. dr. Miroslav Kasal.

Nadalje opozarja odbor Lj. š. k., da se bo vršil v petek, 4. t. m. od pol 8. zvečer brzoturnir za prvenstvo avgusta. Ker je založba »Modra ptica« podarila za prva tri mesta tri lepe knjige, poziva odbor vse svoje člane, da se turnirja udeleže v čim večjem številu.

Bogat plen spretnega žeparja

Škofja Loka, 2. avgusta.

Med udeleženci nedeljske prireditve na stadionu v Ljubljani je bil tudi dr. Valentin Ahačič, odvetnik iz Škofje Loke, ki je postal žrtev spretnega žeparja. Ahačič je nosil fino brušeno, zlato ameriško uro, nadalje močno, debelo in težko verižico iz suhega zlata, zraven tega je imel na verižici izredno dragocen obesek z velikim zlatnikom sv. Jurija, pravcata rariteta, od katere se dobe menda samo še štirje eksemplarji, nosil pa je s seboj tudi velik zlat emblem, posut z briljanti, torej nenavadne vrednosti. Vse to pa mu je bilo ukradeno tako nenadejano, da sam ni vedel kdaj. Tatvino je opazil šele tedaj, ko je bilo prepozno in je pretkani žepar že izginil v množici. Tik pred tatvino je Ahačiča neka ženica še povprašala, koliko je ura, v naslednjem hipu pa so vse dragocenosti izginile. G. Ahačič, ki je bil svoječasno zbiratelj starin, ceni ukradene dragocenosti na Din 22.000. Samo obesek je bil vreden nad 6000 Din.

Sokol

— **Sokol I. Ljubljana.** Tabor obvešča bratsko članstvo, da se udeleži po odposlanstvu v nedeljo dne 6. t. m. del uprave in telovadnice razvitja prapora br. sokolskega društva Bohinjska Bistrica, pri kateri priliki se pokloni pok. bratu Tonetu Maleju, druge del društvene prireditve br. sokolskega društva Štepanja vas, tretji del pa odkritja spominske plošče pok. br. dr. Ivanu Oražmu v Kostanjevici in proslave 25-letnice tamošnjega br. sokolskega društva. Uprava vabi brateko članstvo, da se po možnosti v čim večjem številu udeleži ene ali druge gorenjih prireditev. Zdravo! Uprava.

— **Sokolsko društvo Štepanja vas** ponovno vabi članstvo ljubljanskih in sosednih društev, kakor tudi prijatelje sokolstva k društveni prireditvi z javnim nastopom, ki se bo vršila v nedeljo 6. t. m. na letnem telovadišču poleg sokolskega doma v Štepanji vasi. Sodeluje godba Sokola I. Za društveno članstvo je udeležba obvezna. Zdravo! Uprava.

— **Sokol Ljubljana II.** poziva svoje članstvo, ki se namerava udeležiti sokolskega slavja v Kostanjevici, da se prijavi v trgovini brata Krapeža na Jurčičevem trgu. Pozivamo članstvo, da se v čim večjem številu udeleži spominske svečanosti za blagopokojnim bratom dr. Ivanom Oražnom v slavnostnih krojih. Odhod v nedeljo zjutraj ob 5.31 z glavnega kolodvora do postaje Krško, kjer bodo čakali avtobusi za prevoz v Kostanjevico.

— **Sokol na Viču** poziva svoje članstvo da se polnoštevilno udeleži nedeljskega javnega nastopa Sokola na Brezovici. Zbor članstva, naraščaja in dece v slavnostnih krojih v nedeljo 6. t. m. ob pol 1 pred Sokolskim domom, od koder bo skupen odhod na Brezovico. Zdravo! Uprava.

Iz Trbovelj

— *Cenjene naročnike »Slovenskega Naroda«* v območju dostavnega okoliša Trbolje-trg, ki so se zadnje čase pritoževali zaradi nerednega dostavljanja lista, prosimo, da nekoliko potrpe, ker bomo skušali zadevo v popolno zadovoljstvo urediti tako, da bodo v bodoče redno prejemali list že takoj po prihodu popoldanskega vlaka, odnosno avtomobila, t. j. okrog 16. ure.

— *Ekskurzija inženjerjev generalne direkcije državnih železnic iz Beograda.* Včeraj opoldne je prispelo z vlakom iz Zidanega mosta v Trbovlje 12 inženjerjev generalne direkcije državnih železnic iz Beograda. V spremstvu rudniških inženjerjev so si ogledali glavne rudniške obratne naprave, med drugim obratovanje na dnevnem kopu Neža, žičnico Neža—Retje—Plesko, po kateri se prevaža zalivalni materijal iz dnevnega kopa Neža v jamo, glavni jašek na Gvidi, po katerem gre večji del produkcije skozi savski rov na separacijo, dnevni kop Dobrna in druge važnejše obratne naprave rudnika. — Ekskurzisti so občudovali ogromen in moderen tehnični ustroj trboveljskega rudnika, ki vsestransko daleč prekaša vse ostale premogovnike v državi. Zato bi bilo vsekakor pogrešno, rudnike s tako modernim tehniškim ustrojem prepuščati propasti, na drugi strani pa podpirati in forsirati tehniško docela neurejene in socialno zanemarjene majhne in nerazvite rudnike v južnih predelih naše države, o čemer so se lahko ekskurzisti dodobra uverili. — Inženjerji državnih železnic si bodo po vsej priliki ogledali še naše sosednje rudnike Zagorje in Hrastnik, tako da bodo o visoki tehnični stopnji razvoja naših premogovnikov dobro informirani. Prepričani pa smo, da so ob ogledu rudniških naprav mogli opaziti po naših rudarskih kolonijah tudi blede obraze in koščene postave naših bednih rudarskih trpinov in njihovih družin in da bodo tudi v Beogradu lahko pričali o strahotni revščini med delavstvom v rudarskih revirjih, ki so obsojeni na počasno hiranje in umiranje.

— *Razglas o prepovedi nogometa med delavskimi naselbinami.* Rudniška uprava je nedavno zabranila otrokom in tudi odraslim igranje nogometa po cestah, dvoriščih in drugih prostorih, ki služijo obratnim svrham, ker se je pripetilo, da so bile pri tem razbite šipe, polomljeni cvetlični in drugi koristni nasadi, s čimer povzročajo bodisi rudniku ali pa privatnim lastnikom škodo. Pripetilo se je celo, da so igralci na Barbari pretrgali električno napeljavo, kar bi lahko imelo težke posledice tudi za igralce same. Zato je rudniška uprava odredila, da se nogomet med rudniškim naselbinami in v območju rudniških obratnih naprav pod pretnjo stroge kazni ne sme igrati.

Beležnica

Ljubljana.

Danes: Četrtek, 3. avgusta katoličani: Najdba sv. Štefana, Mirača, pravoslavni 21. julija.

Kino Matica: Pesem, poljub, dekle.

Kino Šiška: Pardon, gospodična!

FC Wien (Nicholson) : SK Ilirija mednarodna tekma ob 20.30 na igrišču Ilirije.

Dežurne lekarne.

Danes: Bahovec, Kongresni trg 12 Hočevar, Ljubljana VIII. Celovška cesta 34 in Ustar, Sv. Petra cesta 78.

Izpod sita in rešeta

Rokomavharske slave bo zdaj konec. Vse železne blagajne s tresori, varnostnimi signali in detektivi vred niso nič zalegle, rokomavhi so nemoteno opravljali svoj posel. V strahu in trepetu so čakali tisti, ki sploh še kaj premorejo v teh težkih časih koncentracije kapitala, kdaj pridejo tatovi, vlomilci ali celo roparski morilci, da jim vzamejo poleg težko zasluženih tisočakov tudi vseh grehov prosto dušo. Odslej jim pa ne bo treba več šklepetati z zobmi. Epohalen izum je na mah onemogočil vsak vlom ali tatvino, da o roparskih umorih niti ne govorimo. Torej:

Recimo danes dopoldne ali popoldne je bilo vlomljeno v neko ljubljansko banko, ki glede vlomilcev ni pod zaščito, in predrzni svedrovci so odnesli vse zamrznjene tekoče račune. Jutri zjutraj pa izide v novinah poziv, naj vlomilci nemudoma prineso nazaj vse, kar so odnesli, ker jih je sam gospod bančni direktor opazoval, kako so vrtali blagajno, in jih je tudi spoznal. Če se ne odzovejo pozivu, jim pošljejo policijo na vrat. — Ali postavim, včeraj je padla v Mestnem logu žrtev roparskega umora, umorjen in oropan je bil železniški staroupokojenec. Tolovaj je odnesel bogat plen: potrdilo o neprevedenih nezgodnih rentah in o nerednem nakazovanju istih, razmnoženo pismeno obljubo o povrnitvi zajamčene pravice do režijske vožnje in certifikat glede pogrebnih stroškov. Davi smo pa čitali v listih poziv, naj ropar vse te vrednote še danes prinese na kraj umora, potem naj pa gre za umor sam prostovoljno in nemudoma na vešala. Detektivi so ga namreč iz grmovja opazovali, kako je svojo žrtev mrcvaril, in ker ga tudi osebno dobro poznajo, mu ni druge pomoči, nego da stori, kar se zahteva od njega.

In v obeh primerih je poziv v listih presenetljivo učinkoval. Vlomilci so prinesli nazaj, kar so bili navrtali v blagajni, tolovaj je vrnil naropane dragocenosti, sam pa že visi na vešlih.

Prijatelja Milana, ki ima čez patente, ponižno prosimo, naj nam pomaga ta izum brž patentirati, da nas kdo ne prehiti.

Otrok utonil

Ljubljana, 3. avgusta.

Na dvorišču Kolinske tovarne v Ljubljani se je včeraj popoldne pripetila težka nesreča. Sredi vrta na dvorišču je zgradila tovarna majhen bazen v izmeri 8×4 metre ter globok 3 m. Bazen služi za vodni rezervoar, iz njega črpa tovarna vodo za svoj obrat. Včeraj se je na vrtu igralo več otrok, med njimi je bil tudi 2letni Francek Poglej, sinček v tovarni zaposlenega šoferja.

Ko je prišel okrog 17.45 vrtnar Gvardjančič k bazenu, da bi v škropilnico zajel vodo, je presenečen opazil, da vrh bazena plava otroška dudka. Ker je vedel, da je dudka last malega Francka, je šel takoj k Poglejevim in vprašal mater, če je otrok doma. Mati je dejala, da je nekje na vrtu. Slutili so nesrečo in so odšli k bazenu. Ker je voda motna in se ne vidi na dno, je Gvardjančič pobral daljšo desko in z njo iskal po vodi. Res je iz vode potegnil malega Francka, ki je bil pa nezavesten.

Nesrečnega otroka je šofer Poglej takoj prepeljal v bolnico, kjer pa mu niso mogli več pomagati. Vsaka pomoč je bila zaman in Francek je kmalu umrl.

Aretacija nevarnega svedrovca

Sora, 2. avgusta.

Tatinski bratci ne drže križem rok. Vsako priliko izkoristijo, ako je le kaj upanja, da »delo« ne bo zaman. O drugih vlomih v škofjeloškem območju smo že poročali, v ponedeljek popoldne pa so imeli takega svedrovca na obiskih pri posestniku Vinku Čarmanu v Sori. Domači so bili na polju, zato je imel rokomavh kaj lahek posel. Ni se mu mudilo in temeljito je lahko zagospodaril v hiši. S kolom je najprej vdrl vežna vrata in odrinil zapah, ki mu je bramil vstop, nato pa se je polastil v čumnati in spalnici dobro ohranjenega površnika, rjavih hlač, plišastega klobuka, več srajc in nekaj drugega perila, nadalje raznih drobnarij, odpeljal pa je s seboj tudi moško kolo znamke Dürkopp, ki je bilo v veži. Vlomilec je stikal po predalih in omarah, ter iskal najbrž denarja. Dobil pa je samo prazno denarnico, ker je Čarman baš nekaj dni preje poravnal nekatere obveznosti in denarnico izpraznil.

Po vlomu jo je ubral svedrovec proti Škofjeloškemu kolodvoru. Toda že pri Starem dvoru so ga prijeli medtem nanj opozorjeni delavci Dermotove čreslarne iz Češnjice, ki so mu nakradeno robo odvzeli, tatu pa pridržali toliko časa, da so prispeli orožniki iz Škofje Loke, in mu napovedali aretacijo. Varnostni organi s Čarmanom in delavci vred pa so bili kaj začudeni, ko so pri osebni preiskavi aretiranca ugotovili, da imajo pred seboj 43-letnega Karla Notarja iz Vaš, občina Medvode, pristojnega v Staro Loko. Fant je bil zaradi tatvin in sličnih stvari že 9 krat predkaznovan in je torej dober znanec sodnih zaporov.

Čarmanovi so dobili dobršen del ukradenih stvari nazaj, vseh pa ne, ker je vlomilec, ko so ga privedli v zapore loškega okrajnega sodišča nekaj perila in obleke spotoma odvrgel. Pri njem so našli samo 23.50 Din gotovine.

Drzna tatvina motornega kolesa in denarja

V tovarni za žimo je tat odnesel 11.000 Din. - Vilku Masterlu ukradeno motorno kolo

Kranj, 2. avgusta.

Mnogo hrupa in vznemirjenja je vzbudila v soboto ponoči tatvina motornega kolesa in večje vsote denarja v Stražišču in Zgornjem Bitnju pri Kranju. Kranjski orožniki so prišli sedaj drzni tatinski družbi že na sled, eden izmed tatov že sedi v sodnem zaporu.

Najprej je bilo vlomljeno v pisarno tovarne za žimo J. Knific v Stražišču. Tat je odprl okno v vratih, ki je bilo le pripr., obrnil na notranji strani vrat ključ in tako prišel v hišo. Ker je razmere v hiši brez dvoma prav dobro poznal, se je takoj podal v pisarno, kjer je vedel za denar. Vrata v pisarno je odprl s ponarejenim ključem. Tu je našel nezaklenjeno omaro, iz katere je vzel 2600 Din. Potem je z dletom privzdignil pokrov pisalne miz- in vzel iz predala nad 8000 Din; tu je našel same stotake. Skupaj je pobral nad 11.000 Din denarja. Po izvršeni tatvini je brez vsakega najmanjšega sledu zapustil pisarno in izginil v noč. Kakor kažejo vse okolnosti, je bila izvršena tatvina med 1. in 2. uro.

Okrog pol 3., takoj po tej tatvini, je bilo ukradeno motorno kolo g. Vilku Masterlu v Zgornjem Bitnju. Motorno kolo je bilo znamke BSA in je imelo številko 2—1057. Vredno je 15.000 Din. Da ne bi storilci vzbudili kakega hrupa, so ga odpeljali iz nezaklenjene šupe preko travnikov, njiv in dveh globokih jarkov do glavne ceste. Potem so se najbrž odpeljali proti Škofji Loki, ker so bili sledovi koles na prašni cesti. Valentin Križaj iz Zgornjega Bitnja je pripovedoval, da sta se peljala mimo njegove hiše dva moška na motornem kolesu; bilo je to nekako 10 minut po tretji uri.

Tatvina je bila takoj prijavljena orožnikom v Kranju. Orožniki so še okrog 7. zjutraj našli sledove motornega kolesa skozi vasi Bitnje, Žabnica do Škofje Loke. Blizu škofjeloške postaje se je sled razgubila oz. so jo zabrisala druga vozila. Ker ni bilo v motorju dosti bencina, so sklepali, da so tatovi morali kupiti meda potjo vsaj nekaj bencina. Orožniki so poizvedovali pri vseh obcestnih prodajalcih bencina do Ljubljane. Res se jim je tako posrečilo priti tatovom na sled. Okrog štirih ponoči je kupil neznanec bencin v Ljubljani na križišču Tyrševe in Gosposvetske ceste. Prodajalec Franc Novak ga mu je prodal pet litrov. Neznanec je imel motorno kolo in je bil, kakor ga opisuje Novak, star kakih 20 let, močne, precej velike postave, oblečen v sivo sportno obleko. Hotel je imeti tudi olje. Ko pa mu je prodajalec povedal, da olja nima pri roki in da bi moral poklicati hlapca, je neznanec odvrnil, da ne more toliko časa čakati, ker se mu zelo mudi. Takoj nato se je odpeljal po Tyrševi cesti, najbrž na Dolenjsko.

Po dosedanjih ugotovitvih so orožniki na sledi pravim storilcem. Tat, ki se je odpeljal z motornim kolesom, mora biti vodja vlomilske družbe. Opis vaščanov v Stražišču se točno ujema z Novakovim opisom. V zadnjem času je bil večkrat v Stražišču, kjer je točno spoznal vse razmere. Pri tem mu je gotovo pomagal njegov tovariš, ki so ga orožniki aretirali. Pri zasliševanju je vse zanikal in se izgovarja, da je spal ono noč doma, dočim priče izpovedo, da je bil zdoma.

Kakor upamo, bodo orožniki v kratkem vso zadevo še bolj razjasnili in s tem prišli na sled nevarni družbi, ki ima na vesti že mnogo vlomov in tatvin.

Iz Celja

—c **Šolski odbor obrtne nadaljevalne šole v Celju bo imel danes, v četrtek ob 18.** obračunsko in proračunsko sejo v sejni dvorani na mestnem magistratu.

c— **Nesreča dveh otrok.** V Štorah je padel 9-letnemu sinu kočarice Karlu Seiberju težak kos železa na levo nogo ter mu zlomil kost in zmečkal nogo. Na Svetju nad Celjem je padel 17 mesecev stari posestnikov sinček Jože Gračner v apnenico in si močno poškodoval oči. Otroka se zdravita v celjski bolnici.

c— **Nogometni team A : team B 7:3 (4:2).** V sredo 2. t. m. proti večeru je bila na igrišču pri »Skalni kleti« odigrana druga izbirna tekma med A in B teamom za sestavo celjskega nogometnega teama, ki bo igral v nedeljo 6. t. m. ob 17. pri »Skalni kleti« v Celju proti zagrebškemu teamu. Tekma je bila prav zanimiva in živahna. Na obeh straneh je bilo mnogo lepih kombiniranih potez. A team je bilo po večini v premoči in je zmago zaslužil. Prvi polčas je trajal 35, drugi pa 25 minut. Goli za A-team so padli v 1., 15., 24. in 32 minuti prvega ter v 5., 14. in 19. minuti drugega polčasa, goli za B-team pa v 8. in 30. minuti prvega ter v 18. minuti drugega polčasa. Koti 7:1 za A-team. Tekmo je sodil g. Šalekar objektivno. Navzočih je bilo okrog 250 gledalcev.

NAJSLAJŠA OPERETA **Roberta Stolza:**

Pesem, poljub, dekle..

NAJNOVEJŠI PARAMOUNTOV ZVOČNI TEDNIK!
Samo še danes in jutri ob znatno znižanih cenah!
Predstave ob 4., ⅛8 in ⅛10 zvečer

MARTHA EGGERTH
GUSTAV FRÖHLICH
TIBOR V. HALMAY
FRITZ GRÜNBAUM

Očarljivo! Krasno! Nepozabno!

Elitni kino Matica Telefon 2124.

Dnevne vesti

— **Obletnica smrti skladatelja Oskarja Deva.** Pred letom dni je podlegel v Mariboru dolgi bolezni znani slovenski skladatelj g .Oskar Dev. Pokojni ni bil le ustanovitelj in vztrajni vodja mnogih pevskih zborov, med njimi tudi mariborske Glasbene Matice ,temveč je storil še mnogo več s svojim smotrenim delom za nabiranje narodnih pesmi. Posebno mnogo je storil za našo tužno Koroško, ki ji je rešil in uglasbil vse njene narodne pesmi. To je njegova največja zasluga, ki mu je naš narod nikoli ne bo pozabil. Ob prvi obletnici smrti se ga spominjamo z globoko hvaležnostjo in priznanjem njegovemu plodonosnemu delu.

— **Izenačenje cen v Karlovcu.** Karlovški trgovci z mešanim blagom in živiljenjskimi potrebščinami so sklenili izenačiti po vseh trgovinah cene, da preprečijo umazano konkurenco in omogočijo trgovcem vsaj skromno eksistenco. Cene ne bodo izenačene samo v Karlovcu, temveč tudi v vsem karlovškem srezu. Obenem so pa trgovci sklenili, da ne bodo dajali več blaga na kredit.

— **Osiješki velesejem v borbi za obstanek.** Osiješki velesejem se bori z velikimi težkočami. Danes je bila licitacija nekaterih velesejmskih objektov, da se ugotovi, koliko bi mogli iztržiti za primer, če bi bil velesejem prenešen drugam. Najvažnejše je seveda vprašanje financiranja. Uprava bi dala 50.000 Din, manjka pa še 100 tisoč Din. Mestna občina se je obrnila na bansko upravo s prošnjo, naj bi podprla velesejem. Osiječani so prepričani, da bo banska uprava to tudi storila. Z dotacijo velesejmskega konzorcija, prodajo nekaterih objektov ter s podporo občine in banske uprave, bi se dal osiješki velesejem rešiti.

— **Naši kraji v zvočnem filmu.** V Subotico je prispela te dni ekspedicija Foxfilma na čelu z režiserjem Pebalom. Ekspedicija hoče izdelati zvočni film, ki naj bi bil dovršen na prestolonaslednikov rojstni dan in ki bi obsegal med drugim najlepše slike iz Beograda, Boke Kotorske, Dubrovnika, Splita Zagreba in Ljubljane.

— **Zagrebški študentje v borbi za obstanek.** Položaj študentov v Zagrebu je zelo težak. Bilo je že več poskusov, da bi se jim omogočil vsaj skromen zaslužek, toda instrukcij, ki so bile v dobrih starih časih glavni, če ne edini vir dohodkov siromašnejših študentov, je zdaj zelo malo. Te dni so siromašni študentje v Zagrebu ustanovili dijaško samopomoč in začeli so raznašati po mestu mleko mlekarske zadruge »Samopomoč«. Prebivalstvo je sprejelo ta korak študentov zelo simpatično. Z raznašanjem mleka bodo študentje zaslužili toliko, da jim vsaj ne bo treba stradati.

— Čebelarjem. Vsem čebelarjem, ki bodo prevažali svoje čebele na ajdovo pašo, sporača Čebelarsko društvo v Ljubljani, da je izdala banska uprava posebno uredbo v prevažanju čebel na pašo, ki je objavljena v »Službenem listu« z dne 2. t. m. štev. 62. Preskrbite si »Službeni list«, da vam bodo predpisi znani. Najvažnejše oziroma najmujnejše delo vsakega prevaževalca sedaj je, da takoj prijavi svoje čebele pristojnemu županstvu tistega kraja, kamor jih misli prepeljati. S to uredbo so sedaj zaščiteni tako prevaževalci čebel, kakor tudi domači čebelarji v pašiščnih krajih.

— Rakek, Krajevni odbor Rdečega križa na Rakeku obvešča občinstvo in vsa društva v okolici, da priredi 10. septembra ob 3. popoldne pred železniško postajo veliko javno tombolo v korist fonda za Zdravstv. dom na Rakeku. Dobitki: kompletna kuhinjska oprema, 25 kg sladkorja, 1 vreča pšenične moke, 2 vreči koruznega zdroba in koruzne moke, 30 m³ drv, prašiček in okrog 100 ostalih dobitkov v vrednosti več tisoč dinarjev. Srečke po 2 Din. Zahtevajte srečke in pomagajte tako sebi kot društvu!

— **Potres na Koroškem.** Dne 24. julija okrog 10.40 so čutili na Koroškem dokaj močan potres. Najmočnejši sunki so bili med Velikovcem, Železno kapljo in Beljakom. Centralni zavod za meteorologijo in geodinamiko na Dunaju se je obrnil na našega strokovnjaka prof. dr. Belarja s prošnjo, naj bi mu pomagal zbrati poročila o potresu iz jugoslovenskih obmejnih krajev. Prof. dr. Belar domneva, da so ta potres Karavank čutili v Zgornji Savinjski dolini, na Jesenicah, Bledu in v Bohinju.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, deloma oblačno in zmerno toplo. Včeraj je bilo po večini krajev naše države slabo vreme. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 31, v Skoplju 27, v Zagrebu 24, v Ljubljani 23.2, v Beogradu in Sarajevu 22, v Mariboru 21.2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765.4, temperatura je znašala 11.6.

— **Letalska nesreča pri Crikvenici.** V torek zvečer so pripeljali iz Crikvenice v Zagreb truplo smrtno ponesrečenega blagajnika zagrebškega oblastnega odbora Aerokluba Dragotina Heckla. V nedeljo je priredil zagrebški Aeroklub letalski miting in v ponedeljek popoldne se je hotel Heckel vrniti z avijonom v Zagreb, pa se je zadržal v družbi angleških novinarjev in domačinov v Crikvenici do poznega popoldneva. Ob 18.30 je sedel s pilotom Čanićem v dvosedežni turistični avijon, toda komaj sta se dvignila dobrih 100 m visoko, je izgubil pilot oblast nad krmilom in avijon je treščil na tla. Heckel je obležal mrtev ,ranjenega pilota so pa odnesli v bolnico. Heckel je bil star 44 let. Bil je uradnik Centralne banke in z vso ljubeznijo je propagiral civilno letalstvo. Sodeloval je pri vseh prireditvah Aerokluba in v glavnem je bila njegova zasluga, da se je zanimanje za letalstvo med ljudstvom zadnja leta tako dvignilo. Heckel zapušča ženo Adelo in sina Dragotina, ki študira pravo. Pokopljejo ga danes popoldne v Zagrebu.

— **Pretresljiva rodbinska tragedija.** V ponedeljek je prišel na orožniško postajo v Novi Gradiški Anton Mrkonič iz Bečindola in izjavil komandirju, naj ga aretira, češ, da je ubil ženo in taščo. Prvi hip mu komandir ni hotel verjeti, pozneje se je pa izkazalo, da je govoril mož resnico. Orožniki so našli na Mrkoničevem domu mrtvi njegovo ženo in taščo. Tragedijo je zakrivila tašča, ki je zanesla v zetovo hišo prepire. Obe je Mrkonjič ubil s kolom.

— **Zaklal ženo in odšel v krčmo popivat.** V Novem Sadu je Milinko Mitrović v torek ponoči zaklal svojo ženo Jeleno, potem je pa odšel v krčmo, kjer je popival, kakor da se ni nič zgodilo. Na policiji je izpovedal, da se je vrnil zvečer domov in ker ni imel ključa, je preskočil zid. V svoje veliko presenečenje je pa našel pri ženi v postelji drugega moškega. Takoj je potegnil nož in začel oba obdelovati z njim. Zapeljivec je ranjen pobegnil, ženo je pa mož zaklal. Policija mu pa ne verjame, temveč misli, da se je hotel žene odkrižati. Morilca so izročili sodišču.

— **Nogometna tekma brez gledalcev.** Zaradi vedno pogostejših izgredov na sportnem igrišču med nogometnimi tekmami je policija v Velikem Bečkereku prepovedala občinstvu dostop na tekmo za prvenstvo severnega Banata, ki bo v nedeljo med SK Železničarjem in SK Obilićem. Tekmi bodo lahko prisostvovali samo sodniki, člani nogometnega podsaveza in novinarji.

Bolne žene dosežejo z uporabo naravne **»Franz Josefove« grenčice** neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar često učinkuje izredno dobrodejno na obolele organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje **»Franz Josefove« vode** ugotovili z lastnimi preiskavanji. **»Franz Josefova« voda** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

—lj **Glede higijene** nimamo posebnih kapric. No, skrbimo že, da ne more vsak grobo kršiti vsaj osnovnih higijenskih predpisov, toda, kdor hoče, lahko »zabavlja« čez to in ono. Včasih n. pr. kdo zavoha na najživahnejši ulici gnoj, ki ga prevažajo kar v odprtem vozu. Prevažanje gnojnice je prepovedano po mestu podnevi, a ponoči bi jo smeli voziti le v hermetično zaprtih sodih. Mestna občina ima za svoje potrebe takšen primeren voz za prevažanje gnojnice, marsikje je pa še prevažanje »medu« v rokah podjetnih kmetov, ki skrbe za blagor svojih sadovnjakov in travnikov. Ti prevozniki seveda niso tako natančni in si ne ženejo k srcu, če sod pušča in če izteče nekaj bolj redke tekočine, ki je ni škoda. Hujši greh zoper javno higijeno je pa menda še, če vozijo po ulicah podnevi v odprtih vozovih gnoj, kar smo opazili danes na Marijinem trgu. Pomislite, kadeč se gnoj pelje lepo počasi skozi mestno središče, od Marijinega trga po Wolfovi ulici skozi Zvezdo proti Trnovemu! Seveda, meščani ne protestirajo in tudi, kam naj naperijo proteste? Vozniku, ki sedi na vozu na gnoju, gnoj ne škoduje in bi se še čudil, če bi mu kdo povedal, da je prepovedano voziti gnoj po ulicah. Morda bi se skliceval še na konjske dobrote, ki leže po cestah. Meščani res niso tako sitni. Doslej se ni niti nihče pritoževal nad dišavami, ki se širijo po zatohli Sv. Petra cesti iz konjskega hleva. Sredi mesta imamo ob cesti konjski hlev ,ki pa ni niti takšen, kakršen bi smel biti na kmetih, kjer hlevi ne stoje baš tik pod okni stanovanj. In ta hlev ni edini v mestu v neposredni bližini stanovanj. Kaj bi pa naj ukrenili, bi se čudili tisti, ki bi na nje naperili poziv v obrambo zdravja meščanov. Najbrž bi se kdo tudi spomnil, da nekateri celo stanujejo v konjskih hlevih ter da torej hlev ne more škodovati nikomur, čeprav stoji v neposredni bližini stanovanj.

—lj **Cvetlični korzo v zvezi z beneško nočjo** na kopališču na Ljubljanici se prične v soboto 5. t. m. že ob 6. zvečer. Do te ure se zbero vsi okrašeni čolni na prostoru med Jančarjem in prulskim mostom, nakar popelje povorko čoln z godbo na čelu pred kopališče, kjer promenirajo čolni od pol 7. do pol 8. zvečer. Nato se razglasi rezultat glasovanja in razdele darila. Ob pol 9. pričetek tekmovanja razsvetljenih čolnov. Od pol 9. do 9. bengalična razsvetljava. Društvo »Krka«, ki priredi korzo in beneško noč, bo razdelilo več nagrad, ki jih dobe po trije najlepše okrašeni in po trije najlepše razsvetljeni čolni. Bogate nagrade prispevajo: predsednik »Krke« dr. Milan Perko, tvrdke Magdič, Samec in Skaberne, tovarna »Dekor« in »Krka« sama. Kaj vse prispevajo, ne povemo še danes. Omenjamo le »Krkina« darila: več buteljk »Trškogorca«, ki ga imenujejo »raztopljeno zlato«. Opozarjamo, da sprejema prijave za tekmo kopališka blagajna na Ljubljanici ,ki izdaja prijavljencem tudi tekoče številke. Število naj vsak tekmovalec pritrdi na čolnu na vidnem mestu. Za tekmovanje je veliko zanimanje. Nekateri že spreminjajo svoje čolne v plavajoče galebe in druge vodne ptice. Ob 5. popoldne se prične na kopališču na Ljubljanici veselica. Vstopnina za osebo 2 Din.

—lj **Preselitev konzulata portugalske republike.** Konzulat portugalske republike se je včeraj preselil v Pražakovo ulico 10, pritličje.

—lj **Kupčijski umetniki,** ki so se s takšnim uspehom udejstvovali na velesejmu in pozneje na Marijinem trgu, še vedno niso kapitulirali ter se udejstvujejo že nekaj časa na periferiji. Na Tržaški cesti ob stari mitnici ponuja podjeten možak epohalna sredstva za čiščenje madežev. Radovednežev se zbira vedno dovolj ob njegovi tržni mizi in nekateri tudi verjamejo v čudežno uspešnost čistilnih sredstev, zato možak še ne misli napovedati konkurza. Do jesenskega velesejma bo že še vztrajal in tedaj mu bo zopet cvetela pšenica. Tudi na Tyrševi cesti lahko dobiš sredstvo proti vsem madežem, samo proti onim na duši ne.

—lj **Dober dan so imeli žeparji** zopet zadnjo nedeljo, ko so se udejstvovali na Stadionu. Ukradli so več zlatih ur. Po železnih niso posegali, kvečjemu so izbrali še kakšno iz ameriškega zlata (double). Takšno uro z verižico je tudi prinesel na policijo učitelj Koutny, ki jo je našla njegova žena v gostilni »Jugoslaviji« pod omaro, kjer jo je najbrž zavrgel uzmovič, ker mu ni bila všeč. Morda jo je tudi kdo izgubil. Naj se oglasi na policiji. Policijska uprava opozarja vse nesrečneže, ki so se iznebili ur v nedeljo, naj ji prijavijo tatvino, če je še niso.

Zobozdravnik

DR. A. PRAUNSEIS

zopet redno ordinira

—lj **Lepi dobitki** Vas še vedno čakajo in sicer na veselici Šentjakobskega pevskega društva, ki se je morala zaradi slabega vremena minulo nedeljo, preložiti na to nedeljo, 66. avgusta in se vrši na vrtu g. Marenčeta na Dolenjski cesti. Prijazno vabljeni vsi! 412-n

—lj **Stanje ponesrečenega Cerka neizpremenjeno.** Včeraj smo poročali, da je v Gradišču tramvaj podrl progovnega čuvaja Franca Cerka in ga močno poškodoval. Cerkovo stanje je neizpremenjeno.

Iz Škofje Loke

— **Političen fond** se je osnoval pri sreskem pododboru JNS v Škofji Loki. Njegov namen je jasen: brez denarnih sredstev nobena uspešna akcija ni mogoča in to vrzel naj ta fond izpolni. Prvo zbiranje prispevkov za fond je prav lepo uspelo, izrecna zahvala gre seveda enemu izmed najuglednejših škofjeloških gospodov, ki je sam stopil od hiše do hiše, je zbral znaten znesek, a v svoji skromnosti noče biti imenovan. Priznanje seveda tudi somišljenikom, ki so se klicu odzvali in podprli politični fond. Vabimo pristaše JNS, da se spominjajo ob vsaki priliki političnega fonda, ki naj omogoči še uspešneje delovanje sreskega pododbora. Naše delo bodi sistematično in vztrajno!

V nedeljo

JAVEN NASTOP

SOKOLA V ŠKOFJI LOKI

— **Gasilski rog** je spravil v ponedeljek okoli 23. ure malone vso Škofjo Loko na noge, ki je preplašeno hitela k oknom, da vidi, kje gori. Pa ni bilo nič hudega. V mestu se je videl le odsvit velikega požara Nasovič pri Komendi, kjer je pogorela poleg dveh hlevov in petero skednjev tudi stanovanjska hiša. Iste noči je zgorel tudi velixk kozolec v Šenčurju pri Kranju. Tu-Tudi odsvit je segal do Loke. Ko se je zadeva pojasnila, je bilo ljudem žal sladkega spanja, toda kaj se hoče. V noči ni mogoče takoj presoditi oddaljenosti ognja in sprva se je splošno domnevalo, da gori nekje na škofjeloškem kolodvoru.

— **Proti ciganom,** ki se klatijo zadnje čase po škofjeloški okolici, nastopa orožništvo z vso strogostjo in jih zasleduje podnevi in ponoči ker je bilo izvršenih po okoliških vaseh več manjših tatvin, ki so jih osumljeni cigani. Cigani se zlasti radi drže v godeških lesah.

— **Tatvina pri kopanju.** V Poljanščici se je kopala te dni Gregorčeva Julka iz Novega predmestja. Imela pa je smolo. Neznan uzmovič ji je odnesel zlato zapestno uro in zlato zapestnico. Ura je bila ovalna in prvovrstne izdelave. Tatvina je bila izvršena med 15. in 18. uro. Gregorčičeva trpi nad 2000 Din škode.

Iz Trebnjega

— **Osebna vest.** Dopust je nastopil tukajšnji notar g. Mastnak Franc. Zastopa ga notar g. Ponebšek Lojze.

— **Vojaške listine** prejmejo te dni vsi lastniki vozil in vprežne živine, ki je bila ob zadnjem vojaškem popisu v Trebnjem pregledana in spoznana za sposobno. Posestniki, ki so se popisa z vozovi in živino udeležili, naj knjižice dvignejo pri občini.

— **Prometna potrdila za dvokolesa** t. j. potrdila o plačani taksi naj dvignejo zavezanci pri občini čimprej, to pa le oni, ki so takso za leto 1933 plačali. Varnostna oblastva bodo vse lastnike dvokoles na svojih obhodih kontrolirala pa bodo kaznovani vsi, ki predpisane takse niso plačali.

— **Boben poje** po naših vaseh za neplačane davke prvega in drugega četrtletja. Ker so bile te dni dostavljene vsem davkoplačevalcem položnice za plačilo davkov tretjega četrtletja, naj davkoplačevalci odmerjeno davščino poravnajo do 15. t. m., ker bo po tem roku davčna uprava odredila izvršbo, kar bo stroške le povečalo.

— **Odkritja spominske plošče dr. Ivanu Oražmu** v Kostanjevici in javnega nastopa kostanjeviškega Sokola se udeleži po svojih članih telovadcih tudi naše društvo. Ker je za ta nastop zanimanje tudi med ostalim občinstvom, bo društvena uprava organizirala za ostale izletnike poseben avto; zato naj se vsi udeleženci prijavijo do petka 4. t. m.

Pri utrujenosti, razdraženosti, tesnobnosti, nespanju, srčnih nadlogah [illegible] **obi v prvih poživi naravna »Franz Josefova« grenčica trajno obtok krvi v trebuhu in učinkuje pomirjevalno na njeno valovanje.**

Zanimivosti iz sportnega sveta

Table tenis turnir na Bledu

Pokroviteljstvo prevzel kraljevič Andrej

Ilirija priredi v dneh od 5. do 7. avgusta mednarodni table tenis turnir, za katerega vlada izredno zanimanje. Prijavili so se poleg najboljših igračev iz Jugoslavije tudi odlični zunanji igrači, prijav je že nad 60. Z Dunaja sta se prijavila avstrijska prvaka Liebster in Kohn in pa mnogo tujcev, ki so na Bledu na počitnicah. Zastopana bo tudi vsa jugoslovenska elita, pa tudi prvaka Maksimović in Heksner iz Sombora. Ilirija postavi kompletno ekipo z Weissbacherjem in državno prvakinjo Dečmanovo na čelu.

Turnir je dobil še poseben pomen, ker je prevzel pokroviteljstvo kraljevič Andrej. Turnir se bo igral v kazini Parkhotela. O rezultatih bomo sproti poročali.

Juniorji so odšli

Nenavadno veselo in živo je bilo snoči na glavnem kolodvoru. Juniorska plavalna ekipa SK Ilirije je odhajala v Split. Poseben vagon, ki ga je dala na razpolago železniška uprava, je bil nabito poln, pri vseh oknih so stali juniorji in juniorke, vsi s posebnimi zelenimi čepicami, ki jih je zanje naročil predsednik kluba g. inž. Bloudek. Vsega skupaj je odpotovalo v Split 42 juniorjev in kibicev. Tekmovanja se udeleži 13 juniorjev in 9 juniork. Ekipa je odpotovala pod vodstvom potnega maršala g. prof. Stepišnika in ge. Bradačeve, obeh trenerjev Ulage in Dunajčana Salzerja ter tehniškega referenta g. Kramaršiča, ki je obenem določen tudi za sodnika na cilju pri tekmovanjih. Jutri odpotuje v Split tudi dr. Stanko Lapajne.

Tekmovali bodo: v waterpolu: Linhart, Vrankar, Dolenc, Fuchs, Čuden, Petrovič, Mihalek; na 50 m: Ziherl, Fuchs, Petrovič; na 200 m: Mihalek, Dolenc; na 100 m prsno: Hribar, Lavrič. Na 4×50 m je Ilirija postavila dve štafeti. V prvi plavajo Ziherl, Fuchs. Petrovič in Šerbec; v drugi pa Fettich, Čuden, Lenart in Mihalek; na 3×100 m mešano Hribar, Ziherl in Fuchs; druga štafeta pa Lavrič, Tauzes in Petrovič. Na 50 m dame nastopijo Grošelj, Bradač, Tavčar in Lavrenčič, iste tudi v štafeti 4×50 m. Drugo štafeto pa tvorijo Šiška, Dragan, Babinek, Ozimič. Na 100 m prosto dame: Grošelj, Bradač ,Tavčar, na 100 m prsno :Babinek in Sever, na 100 m hrbtno Bradač in Ozimič, na 3×100 m mešano postavi Ilirija zopet dve štafeti, in sicer prva: Sever, Bradač, Grošelj; druga pa Babinek, Ozimič, Tavčar.

Hribar, Petrovič, Čuden, Mihalek in Severjeva so prehodni letnik in se takoj po juniorskem prvenstvu odpeljejo iz Splita na Sušak, kjer bodo startali tudi že na seniorskem prvenstvu.

Na kolodvoru se je snoči zbralo mnogo občinstva, zlasti roditeljev. Slovo je bilo prav prisrčno. Med živahnim vzklikanjem in krepkimi »Zdravo!« klici je vlak odpeljal veselo mladino v Split, kjer se bo borila za Petrinovićev pokal.

Gostovanje dunajskih mojstrov nogometa

Drevi ob 20.30 Ilirija : FC Wien

Odveč bi bilo govoriti o vrlinah znamenite dunajske šole. FC Wien, ki igra drevi z Ilirijo, je tipičen predstavnik te šole. Z neutrudljivim delom se je povzpel od preprostega malega predmestnega kluba do odličnega zastopnika dunajske I. lige. Klub je posebno na tujem žel prave lovorike in ga čislajo zlasti na Norveškem, Švdeskem ,Holandskem, v baltiških državah in na Grškem. Rezultati, ki jih je dosegel v mednarodnih tekmah, so odlični. S Sparto so v Pragi igrali 3:3, proti reprezentanci jugovzhodne Nemčije 3:2, proti Polizei Chemnitz (semifinalist za prvenstvo Nemčije) 5:1, z Boczkayem 2:1, z Borussio 2:1, z jütlandskim teamom 4:2, z angleškimi profesijonali Sheffield Wednesday v Amsterdamu 2:2, Leipziger SV 3:2, Liege 7:0, Amstredam (reprezentanca) 7:3, Oradea 5:0, Aarhus 3:2. Tudi v domačem prvenstvu je Wien odnesel dobre rezultate: z Rapidom 4:1 in 2:1, z Vienno 1:2 in 3:1, z Austrio 2:0 in 4:2, z WAC 2:2 in 2:0 ,z Wackrom 4:1 in 3:1.

Wien nastopi proti Iliriji v najmočnejši postavi z novimi pridobitvami Radakovič in Černič. Moštvo sestavljajo večinoma mladi igrači. Vrata čuva Plaschka, reprezentant Dunaja, star 23 let. Kapetan moštva je desni branilec Schneider. Dobili so ga od Austrie, kjer je igral skupno s Schafferjem in obema Konradoma. Igral je z Autsrio, takratni Amateur tudi v Ljubljani. eJ večkratni internacionalec. Levi branilec je Puschmann, star 20 let. Dičita ga velika hitrost in odločnost. Hartl je desni halves, star 20 let, prvovrsten je v igri z glavo. Star znanec je srednji krilec Radakovič, ki so ga nedavno dobili od Florisdorfa. Poleg Horvatha je najstarejši igrač moštva. Černič je levi krilec, star 24 let, tehnično in taktično zelo odličen in trd igrač. Posebno prezicno je njegovo podajanje. Je avstrijski internacionalec. Červenka na desnem krilu je prav tako prišel iz Florisdorfa. Je izredno prodorno in hitro krilo. Desna zveza Eckenhofer, star 21 let, je sijajen dribler z dobrim strelom z obema nogama. Vodja napada je Waitz, star 23 let. Je rojen cigan, kot igrač pa idealni tip napadalca. Igra zelo elegantno in rafinirano in je na Dunaju ljubimec publike. Je večkratni avstrijski internacionalec ,ki je že opetovano na internacionalec in član Wunderteama. Leva zveza Horvath, star 29 let, je 53kratni internacionalec, ki je že opetovano nastopil v Wunderteamu in je eden izmed najpopularnejših igračev Dunaja. Ga že prav dobro poznamo in je odveč govoriti o njegovih sposobnostih. Levo krilo Hassmann, star 22 let, je dunajski reprezentativec. Izredno hiter, sijajno obvlada žogo, dober strelec z obema nogama. Mnogo obetajoči talent, ki mu prorokujejo veliko bodočnost.

Tekma bo drevi na igrišču Ilirije ob 20.30 ob vsakem vremenu. Vstopnice po znižani ceni se dobe v predprodaji v kavarni Evropi le do 18.

Odbor za lahkoatletski dvomatch Graz : Ljubljana

Službeno.

Imenovani odbor, pooblaščen od SK Ilirije in ASK Primorja, da izvede dvomatch Graz—Ljubljana, je določil naslednjo reprezentanco Ljubljane.

Program v soboto, 5. avgusta ob 17. uri, igrišče Ilirije:

1. tek 200 m: Kovačič A. (P), Zupančič Neli (I); rezerva Cerar Drago (P);
2. tek 800 m: izbirno za Lejko (I), Žorga Aleksa (P) in Srakarja (P);
3. skok v višino z zaletom: Žgur in Marek Evgen (P); rezerva: Zupančič N (I);
4. tek 800 m: Žorga Fric in Gaberšek (P); rezervi: Krevs (P) in prvoplasirani iz izbirnega;
5. met diska: Stepišnik (I), Slamič (P); rezervi: Jug (P), Dobovšek (I));
6. skok v daljavo z zaletom: Putinja (P), Stepišnik (I); rezerva Slapar (P);
7. tek 5 km: Krevs (P), Starman (I); rezervi: Kovačič Leo (P), Šporn (I);
8. met kopja: Slapar in Putinja (P); rezerva Brünet (I);
9. štafeta 4×100 m: Putinja, Zupančič, Kovačič A., Cerar D.; rezervi: Slapar, Pfeifer.

Program v nedeljo, 6. avgusta ob 7. uri, igrišče Ilirije:

1. tek 100 m: Kovačič A. (P), Zupančič N. (I), rezerva: Cerar Drago (P);
2. met diska izven dvomatcha: Gerše Čarda, Jug Vinko (P), Banko, Dobovšek
3. skok ob palici: Zupančič Neli, Gregorka (I); rezerva: Gašperšič (P);
4. tek 1500 m: Krevs, Goršek (P); rezervi: Žorga Fric (P), Lejka (I);
5. met krogle: Stepišnik, Jeglič (I); rezervi: Zupančič Neli (I), Marek E. (P);
6. tek 400 m: Zupančič Neli (I), Gaberšek (P); rezerva: Žorga Aleks (P);
7. met kladiva: Zupan, Stepišnik (I); rezervi: Slamič (P), Jeglič (I);
8. tek 10 km: Starman, Šporn (I); rezervi: Kovačič Leo, Krevs (P);
9. 4×800 m: Žorga, Krevs, Gaberšek (P); četrti tekač bo zmagovalec iz izbirnega teka na 800 m v soboto; drugo plasirani bo rezerva.

Vsi imenovani in določeni atleti morajo biti glede na dejstvo, ker ni nobeden odjavil pravočasno svojega sodelovanja, glasom tekmovalnega razporeda na igrišču Ilirije v slačilnici vsakokrat najpoznje ob 16. uri. Vsak tekmovalec mora prinesti seboj sprinterice. Bele hlačke in bele majce ima v zadostnem številu dati na razpolago ASK Primorje, poleg tega naj vsak tekmovalec, ki je v posesti bele majice, prinese slednjo s seboj.

Podpisani odbor, kot vrhovna instanca za dvomatch Graz—Ljubljana, apelira na vse tekmovalce, da pokažejo pri prvem internacionalnem medmestnem tekmovanju Ljubljane ne samo disciplino, temveč tudi visoko pojmovanje dolžnosti napram Ljubljani, ki jo zastopajo napram inozemskim reprezentantom.

Prisiljen bo zato izostanek vsakega posameznega tekmovalca tolmačiti kot pomanjkanje čuta dolžnosti napram mestu Ljubljani in ugledu jugoslovanske lahke atletike in bo prisiljen tak primer ne samo javno ožigosati, temveč tudi od dotičnega kluba zahtevati brezpogojno disciplioniranje.

*

— **Motociklistiška dirka na Ljubelj.** Na mnoga vprašanja glede prevoza k dirki javlja odbor MK »Ilirije«, da bo najugodnejša zveza z jutranjim turistovskim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.10 uri in vozi naravnost v Tržič. Od Tržiča na Ljubelj je poskrbljeno za hitro zvezo z avtobusi. Dalje ima odbor na razpolago nekaj avtobusov, ki bodo vozili po zelo ugodni ceni naravnost iz Ljubljane, seveda le v primeru, če bi se priglasilo zadostno število udeležencev. Prijave za avtobuse sprejema in daje informacije klubski blagajnik g. Franc Fritz, Tavčarjeva ulica 4. Prijaviti se je nadalje do sobote opoldne.

— Kolesarske dirke se bodo vršile, kakor je javljeno, v nedeljo 6. t. m. iz Bizovika v Celje in obratno, ne bodo s skupnim startom, temveč bo vsak klub postavil h glavni ali juniorski skupini svoje moštvo [illegible] dirkačev. (So lahko tudi trije.) Vsako moštvo starta s petminutnim presledkom, tako da ne bo smelo voziti skupno z drugim, na kar bodo pazile tajne kontrole, ki bodo razpostavljene na progi. Na cilj morajo od vsakega moštva prispeti skupaj trije dirkači ter si pred samim ciljem s sprintom priboriti mesta. Proga glavne dirke meri 160 km, juniorske pa 75. Prvi od vsakega moštva dobi posebno nagrado, medtem ko dobe prvi štirje najboljše plasiranega moštva lepa darila, trije drugo plasiranega moštva pa kolajne. To je za glavne vozače. Pri juniorski dobe prvi trije plasirani darila, drugi trije pa kolajne. Prireditelj si pridržuje pravico spremembe razpisa dirk. 1

— SK Primorje, ligino moštvo : SK Bratstvo. Dne 5. in 6. t. m. priredi SK Bratstvo na Jesenicah svoj IH. sportni dan z zelo pestrim sporedom in z otvoritvijo novega igrišča. V soboto ob 8. zvečer bo bakljada zvezana s podoknico pokrovitelju sportnega dneva g. županu mag. ph. Žabkarju, ob pol 10. pa nočna hazenska tekma med družinama SK Gorenjca in SK Bratstva. — V nedeljo bodo prireditve dopoldne in popoldne, zvečer je pa na igrišču prosta zabava. Oba dneva sodeluje godba na pihala. — Nedeljsko glavno tekmo odigra z našim I. moštvom kompletno ligino moštvo SK Primorja, reprezentant slovenskega nogometa in borec za državno prvenstvo. Ligaši dospo na Jesenice v nedeljo: da pokažemo dragim gostom svoje simpatije, pozivamo vse Jeseničane in okoličane, da se udeleže v čim večjem številu slavnostnega sprejema ob pol 12 uri pred kolodvorom. Glavna tekma se prične ob 16. uri; prepričani smo, da nikdo — tudi sportniki in sportni simpatizerji iz ostale Gorenjske — ne bo zamudil redke prilike ogledati si najboljše slovenske nogometaše.

Vsa filozofija o človeku in življenju je samo človeška.

Kdor živi, se ne sme ničemur čuditi.

A. D'Ennery: 130

Dve siroti

Roman

— Bog varuj! Saj ve, da sem globoko udan grofu de Linieresu, sovraži me, pašteto bi odklonil še odločneje, nego odklanja druge jedi.

— Prav pravite; toda kaj storiti?

— Porečete mu, da mu pošilja pašteto . . .

— Kdo?

— Počakajte, da malo pomislim . . Predno vam prinesem našega vina . . . to se pravi mojega vina in pašteto za jetnika, upam, da bom že našel sredstvo, da ga bova prisilila jesti, a midva si bova delila zaslugo, da sva ohranila slavni rodbini zadnjega potomca.

— In ste trdno prepričani, da boste s tem . . .

— Prepričan sem, da si pridobite naklonjenost policijskega ravnatelja.

— Njegovo naklonjenost?

— O tem ste lahko prepričani. Gospod grof, ki je dal zapreti svojega nečaka, noče dokazati, da popušča. Zato je naročil meni, svojemu zaupniku, naj ukrenem vse potrebno . . . On hoče, da se vitez ukloni, ne pa da umre od obupa in lakote. In ker bo to pripomoglo, da se izpolni grofova želja, vas lahko že vnaprej zagotavljam, da boste deležni njegove izredne naklonjenosti.

— Naklonjenost gospoda policijskega ravnatelja . . . meni, Rumignacu!

— Jamčim vam za njegovo visoko naklonjenost, prijatelj.

In prepričan, da je zadel zadnji udarec v živo, je Picard vstal, rekoč:

— Pozno je že in pozabil sem, da me čaka gospod.

— Aa, pričakuje vas?

— Da, da mu povem, kako je z njegovim nečakom in kaj sem opravil . . . Na svidenje torej, dragi Rumignac . . . drevi.

— Drevi?

— Če bom utegnil, pridem tu mimo . . . Zdi se mi, da mi bo gospod grof naročil nekaj važnega za vašega guvernerja.

— V tem primeru . . .

—Vzamemo s seboj vino in . . . pašteto.

— Toda pred osmo uro, kajti o pol osmih nastopim zopet službo in potem nisem več človek kakor so drugi.

— Izpremenite se v Cerbera, dragi Rumignac.

— Tako mora biti.

— Torej ob osmih.

Segla sta si v roke z vso iskrenostjo, ki jo najde človek v žlahtni kapljici.

In Picard je zadovoljen odšel, Rumignac je pa še pospravil, kar je bilo ostalo v steklenici.

VI.

Ko je prispel Picard na vogal ulice Saint-Antoine, je zadržal korak. Mož je kolebal med dvema dolžnostima; ni namreč vedel, ali naj se vrne v Salpetriero in vpraša po mladi jetnici ali pa naj odide naravnost v palačo grofa de Linieresa in se loti priprav za osvoboditev zaprtega viteza.

Odločil se je za drugo pot, kajti imel je samo še dve uri časa, da je lahko ukrenil vse potrebno, predno se vrne k Rumignacu.

Ubral je torej najkrajšo pot, mrmrajoč:

— Striček Rumignac, zapomnil sem si dobro način ravnanja z ječarji; to se vam utegne še bridko maščevati . . Tobaka je treba poln žep; tega ne bo težko dobiti. Poleg tega bo treba dobiti dve ali tri trdne vrvice in jih skriti, ko pojdemo v Bastillo. In pa robca ne smem pozabiti.

V palači policijskega ravnatelja je ukrenil Picard naravnost v svojo lepo opremljeno podstrešno sobico. Ves upehan je sedel v naslanjač, ki ga je bil dobil kot obrabljeno pohištvo iz grofovega kabineta. In začel je razmišljati, kako bi najlažje rešil viteza iz Bastille.

— Pojdimo, — je zamrmral naenkrat, — nimam preveč časa, če hočem še danes zopet videti dobrega Rumignaca, ki strašno hrepeni po steklenicah iz slame.

In Picardovo oko se je vprašujoče zagledalo v kot, kjer je stal star zaboj iz črvivega hrasta.

— Pojdimo doli v klet, — je mrmral sam pri sebi.

Klet je bil Picardu baš ta kot za zabojem, kamor je spravljal steklenice, izposojene iz gospdarjeve kleti.

Tam je stalo dober tucat s pajčevinami pokritih steklenic, drogocena zaloga za zimske večere, ko je naša dobričina čutila potrebo malo pomladiti si kri.

Picard je vzel šest steklenic in jih postavil pred se na mizico, kjer je imel kup starih rodbinskih papirjev in iz viteških romanov iztrganih listov.

— Hm, — je dejal sam pri sebi, — to so gospodične, ki razvesele srce dobrega Rumignaca in mi pripomorejo pregnati vse njegove dvome.

Zdaj bo treba viteza pregovoriti, da bo več jedel, da se mu vrnejo moči, ki jih bo nujno potreboval.

V ta namen mu napišemo pismo, ki mu ga izroči Rumignac, ne da bi slutil, kaj je v njem.

In takoj je začel pisati.

»Gospod vitez, nikar ne obupujte. Ura osvobojenja je blizu. V nedeljo zvečer bom spremljal vašega ječarja v vašo celico.

Ječar mora ostati zaprt namestu vas; toda prosim vas, dragi gospod, ne odklanjajte več jedi, ki jo vam nosi, kajti za uspeh mojega načrta bo treba več sile in vztrajnosti, nego je ima vaš stari sluga sam.

Ko boste končno zopet svobodni, bova kaj hitro našla pot do Henrike in jo osvobodila.«

Picard je skrbno zapečatil to pismo, ga spravil v žep in odšel v sosedno delikatesno trgovino.

Trgovec, Cyril Balandier po imenu, je bil pošten in značajen mož.

Picard, ki je bil preveč ponosen na svoje dostojanstvo prvega komornika, policijskega ravnatelja, se je malo zmenil za družbo drugih služabnikov . . za služinčad, kakor je imenoval svoje nižje tovariše, in rad je zahajal k Cyrilu Balandieru; bil je njegov dober odjemalec.

Čim ga je Balandier zagledal, mu je hitel naproti.

— Smem postreči gospodu Picardu? — je vprašal.

— Zaenkrat ne naročim ničesar. Rad bi samo govoril z vami.

— Izvolite razpolagati z menoj, gospod Picard.

— Ali veste, gospod Balandier, da imam dražestno nečakinjo?

— Ne, gospod Picard, to slišim prvič.

— Toda zdaj veste to, saj sem vam prav kar povedal.

— Da, zdaj vem.

— Ali veste, da se moja nečakinja Eutalie Vernouilletova moži?

— Ne, gospod Picard, tega še ne vem.

— Kako da ne veste, saj sem . . .

— Saj ste mi povedali, to je res.

— No, torej zaroka bo baš drevi in prirejena bo velika pojedina za vse rodbinske člane in prijatelje . . .

— Že vem; to pojedino naj jaz . . .

— Nikakor ne; ta pojedina bo nekakšen piknik in vsak udeleženec bo nekaj prispeval.

— In gospod Picard me hoče počastiti z naročilom, naj poskrbim za njegov prispevek.

— Zdaj ste pa uganili, mojster.

— Stavim, da ste se spomnili na mojo pašteto iz prepelic in škrjančkov.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Grozen samomor dveh zaljubljencev

Strahovita eksplozija v brnskem hotelu posledica samomorilnega naklepa brezposelnega stavbnika

Strahovito eksplozijo v Brnu, kjer je bil razdejan velik hotel »De l' Europe«, sta povzročila zaljubljenca Zdenek Knopp in Irma Zwieselbauerjeva. Dekle, po poklicu šivilja, je stanovala s svojo materjo in sestro. Rodbina ni živela v izobilju, pa tudi pomanjkanja ni trpela. Irma je imela že širi leta ljubavno razmerje z gradbenim asistentom Knoppom, ki je pred dvema letoma izgubil službo. Stanoval je pri starših in godilo se mu ni slabo. V hranilnici je imel neka denarja in vsak mesec je dvignil 500 Kč. Poleg tega je dobil tu pa tam tudi delo kot risar pri stavbnikih. Pred dvema mesecema sta dobila zaljubljenca otroka. Imela sta se rada, toda zadnje čase je postajal Knopp nezadovoljen in potrt, ker ni imel nobenih izgledov, da dobi službo, a v hranilnici je imel samo še 170 Kč.

Po glavi so mu začele rojiti samomorilne misli, ki mu jih je pa Irma izbijala iz glave, kolikor je pač mogla. Nekega dne mu je vzela revolver in ga zaklenila, že poprej mu je pa skrila steklenčico strupa. Vse to so zdaj našli. Dekle ni mislilo na samomor, nasprotno, fantu je celo prigovarjalo, naj si izbije take misli iz glave. V nedeljo popoldne je odšla Irma z doma in se vrnila šele zvečer. Bila je zelo potrta in čez dobro uro je zopet odšla. Oblekla je najlepšo obleko, pač je pa pustila doma nakit in svoj dežnik ter si izposodila od sestre star, raztrgan dežnik. Vzela je tudi otročička, da gre k svojemu ljubčku. Mati je pripravila otročičku jesti. Irma je pa dejala, da ga ni treba nahraniti. Materi je rekla, da se vrne zjutraj. V stanovanju njenega ljubčka so našli po eksploziji naboje z razstrelivom, kakršno se rabi v kamnolomih. Naboji so bili pa prazni. Poleg tega so našli steklenčico strupa in revolverske naboje.

Knoppovi znanci menijo, da se je Knopp dobro zavedal učinka razstreliva in načina samomora. Življenje bi si bil lahko končal brez ovir tudi v svojem ali pa v stanovanju svoje ljubice. Od tega ga je pa najbrž odvrnila misel, da bi utegnili pasti kot nedolžne žrtve tudi njegovi ali njeni najožji sorodniki. Policija zaslišuje ljudi, ki bi mogli pojasniti, kaj je napotilo Knoppa k strašnemu činu. Šofer Hludik je pravil, da je videl v nedeljo zvečer blizu stajališča avtotaksijev moža in ženo, ki je imela v naročju otroka. Najela sta njegov avto in se odpeljala na kolodvor. Spotoma je mož stopil v neko hišo in se kmalu vrnil. Potem so se odpeljali pred hotel de l' Europe. Tam sta izstopila in šofer je odnesel kovčeg vratarju. Šofer se dobro spominja, da sta bila to Knopp in Zwieselbauerjeva.

Policija je Knoppovo stanovanje preiskala in našla mnogo praznih nabojev iz starih avstrijskih pušk in koščck razsekanega svinca. Našli so tudi bel prašek, ki ga bodo šele preiskali. Ni izključeno, da je Knopp zažgal ekrazit s smodnikom iz nabojev. Ekrazit je imel shranjen v kovčegu v kolodvorski garderobi. Kot stavbnik ga je pač lahko dobil. Na stanovanju njegove ljubice so našli Knoppov revolver in stekleničico z napisom »Arzen — pozor — strup!« V revolverju je bilo šest nabojev, med njimi eden prazen. Oboje je bilo spravljeno v predalčku, ki ga je Irma pred odhodom zaklenila. Knopp je bil mirnega značaja, kadar se je pa razjezil, je pobesnel in navadno ni vedel, kaj dela. Irmo je imel rad, pa se ni hotel poročiti z njo, ker je bil brez službe. Tudi njegovi znanci pripovedujejo, da je bil zadnje čase zelo potrt in da so mu rojile po glavi samomorilne misli. V nedeljo popoldne je ležal doma na divanu z nikomur ni hotel govoriti, videti je bilo, da napeto razmišlja. V hotelu sta najela sobo št. 7, kjer sta našla s svojim nezakonskim otročičkom strašno smrt. Zwieselbauerjevi je bilo 23, Knoppu pa 31 let.

Po najnovejših vesteh je pa eksplozija v Brnu delo zločinske roke. Praška »Bohemia« priobčuje namreč presenetljivo vest, da je nastala eksplozija v hotelu istočasno v treh nadstropjih in da so strokovnjaki mnenja, da gre za atentat, ne pa za samomor z ekrazitom. Doslej so potegnili izpod razvalin 7 mrtvih in 20 ranjenih.

Ker mu je prodal slabo vrv

Vnekem madžarskem mestu prebiva originalen mož, Andrej Kiss po imenu, ki se je naveličal življenja, pa je sklenil pomagati si na oni svet z vrvjo. Svet je že delj časa preziral in hotel ga je zapustiti, toda naklep se mu ni posrečil. Pripravljal se je sicer temeljito na samomor, vse je dobro premislil in pretehtal, pa je prišlo vmes naključje, ki mu je prekrižalo račune. Mož se je hotel, kot rečeno, obesiti, pa se je pretrgala vrvica, ki jo je imel zadrgnjeno okrog vratu, domači so ga pobrali in ga obudili k življenju. To pa Kissu ni bilo po volji, saj je bil z življenjem že obračunal. Takoj se je napotil k trgovcu, kjer je bil kupil vrvico in oštel ga je, ker mu je prodal slabo robo. Trgovec se je izgovarjal, da on ni kriv, toda Kiss se ni potolažil, odšel je na policijo, kjer je nesolidnega trgovca ovadil, češ, da ga je osleparil.

Na policiji je povedal, da je hotel kupiti močno vrvico, toda trgovec mu je dal slabo, plačati si je dal pa dobro. Posledica je bila, da se Kiss ni mogel obesiti. In ker gre po njegovem mnenju pri tem za navadno sleparijo, je Kiss zahteval, naj sestavijo protokol in postavijo trgovca pred sodišče. Na policiji so skušali Kissa pregovoriti, naj odstopi od tožbe, pa je bil ves njihov trud zaman in tako pride trgovec pred sodišče.

Srednji vek v Ameriki

V samotni celici zloglasne ameriške kaznilnice Sing-Singa sedi Josef Apolito, član razbojniške tolpe, ki je napadala, oboroženа s strojnimi puškami, na cestah avtomobile in ropala potnike. Mož je obsojen na 20 let težke ječe. Tolovaji so bili nekaj potnikov tudi umorili, končno je pa policija poglavarja in štiri člane zasačila. Poglavarja in dva člana so že usmrtili, dva člana sta bila pa obsojena na 20 let težke ječe. V Nassau v državi Newyork je bila nedavno aretirana druga razbojniška tolpa in v obravnavi proti nji je bila zelo obtežilna izpoved Josefa Apolita, ki so ga morali privesti iz kaznilnice, da bi ga zaslišali kot pričo. Apolito je pa preklical svoje prvotne izpovedbe in zato so morali obravnavo preložiti.

Apolita pa niso odpeljali nazaj v Sing-Sing, temveč so ga pustili v zaporu v Mineoli, kjer je bila obravnava proti drugi razbojniški tolpi. Tu so ga vsak dan zasliševali policaji. Ko so pa prignali Apolita nazaj v Sing-Sing, so ugotovili, da je zblaznel, ker so ga v Mineoli strahovito mučili, da bi spravili iz njega priznanje. Mučili so ga tudi s tako zvanimi španskimi škornji, ki so jih rabili za mučenje v srednjem veku. Nesrečneža so potisnili v krop in mu zataknili pod nohte glavnike. Ko se je uprava kaznilnice informirala pri mineolski policiji, je dobila odgovor, da je Apolito v zaporu zblaznel in se zaletaval z glavo v zid. Nedavno je zblaznel in umrl v Mineoli neki Starn, ki so ga tudi strahovito mučili.

Iz Črnomlja

— **Za tabor emigrantskih združenj** v nedeljo 6. t. m. se vrše že zadnje priprave; prireditev bo nedvomno dosegla svoj namen. Prijavljajo se vedno nove delegacije, izredno številen pa bo tudi obisk posamezнikov. Vsem udeležencem priporočami, da si preskrbe prenočišča in prehrano v izletniški pisarni na Glavnem trgu, da ne ostanejo posamezniki brez hrane in stanovanja zaradi velikega navala udeležencev in izletnikov.

— **Pomanjkanje je vse bolj občutno** v naših krajih, pa bi bilo potrebno forsirati javna dela, ker bi to bila prav za prav edina možnost pomagati prebivalstvu, pa tudi srezu samemu, ki že desetletja trpi na pomanjkanju komunikacij. Z največjo resnostjo bi v našem srezu morali tudi načeti vprašanje racijonalne prodaje vina, ker so nekatere gorice, med njimi posebno semiške, priznano najboljše v vsej Beli Krajini, v srezu pa nimamo potrebnih zadrug, ki bi vzele organizacijo pridelovanja in prodaje v svoje roke. Sodeč po dosedanjih izgledih ima ravno belokranjsko vino zelo mnogo možnosti za uspešno uveljavljenje na vinskem trgu, pa je zato taka akcija tem nujnejša in potrebnejša, ker so pri podobnih akcijah doslej naši vinogradniki bili prikrajšani. Kmetje imajo še sedaj večino lanskega pridelka v zidanicah, pa je težak položaj res razumljiv, ker je pač vino najvažnejši pridelek naših krajev.

— **Filmi fotoamaterskega izleta** v Belo Krajino, od katerih je večina posneta v naših krajih, so že izgotovljeni, zdaj delajo le še napise za posamezne dele, nakar bo film takoj za Ljubljano predvajan tudi v Črnomlju, kjer že dolgo vlada živahno zanimanje zanj. Istega dne bo tudi kratek fototečaj, ki bo vsem interesentom dal solidno osnovno podlago za uspešno fotoamaterstvo.

— **Koliko lepot** skriva v sebi naša Bela Krajina, nam dokazujejo številni časopisi, ki so v zadnjem času prinesli daljše članke s slikami iz naših krajev. Omenjamo zlasti »Fotoamaterja«, ki že tretjič prinaša izredno uspele slike naših krajev, pa »Jugoslovenski turista«, zagrebška »Cinemo revija«, »Jutarnji list« in druge, za kar se moramo predvsem zahvaliti našim dnevnikom, ki so prvi pričeli s propagando za naše kraje, še prav posebno pa »Slovenskemu Narodu«.

— **Prosta učiteljska mesta** na šolah naših krajev je nujno potrebno temeljito popolniti, ker mora sicer reden in pravilen pouk občutno trpeti, kakor je to bilo zadnja leta. To vprašanje je treba urediti posebno zato, ker Bela Krajina nima višjih razredov in šol, pa je otrokom osnovna tudi edina šola.

Radioprogram

Petek, 4. avgusta.

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13.00: Čas, plošče, borza. 19.00: Plošče. 19.30: O reji kuncev (Inkret Alfonz). 20: Slike iz narave (Joža Herfort). 20.30: Prenos iz Beograda. 22.30: Čas, poročila, plošče. 23.00: Konec.

Sobota, 5. avgusta.

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13.00: Čas, plošče. 19.00: Radio orkester. 20.00: Pregled zunanjih političnih dogodkov (dr. Jug). 20.30: Recitacije s klavirjem (g. Košuta). 21.00: Valčkova ura Radio orkestra. 21.30: Čas, poročila. 21.45: Radio jazz. 23.00: Konec.

Pozna ga.

— Dušica, ti biseri, ki ti jih je podaril stric, niso pravi.

— Kaj se tako dobro spoznaš na bisere?

— Na bisere ne, pač pa dobro poznam strica.

KLIŠARNA

Telef. 2495

Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 23.

Izvršuje enobarvne in večbarvne črtne klišeje, enobarvne in večbarvne autotipije, kombinirane klišeje za navaden in finejši papir, klišeje po perorisih, slikah in risbah, rokopisih in fotografijah za razglednice, reklamne slike, vinjete

Večja množina

makulaturnega papirja

naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

ENOSOBNO STANOVANJE oddam v Zg. Šiški, Kosovo polje 214. 3154

SLUŽBE

NATAKARICA stara 25 let, želi premeniti službo. Položi do 5000 Din kavcije. — Ada Hribar, Zagorje ob Savi. 3156

Pletilja z lastnim strojem štev. 8 ali 10, dobi zaposlenje v pletilnici v Zagrebu, Vinogradska cesta 8a. Ponudbe poslati na naslov: Pletiona Zagreb, Vigradska cesta 8a. 3139

PRODAM

AVTO »MATHIS« prodam za 6000 Din. — Ponudbe na tiskarno Krško. 3155

SODI od tiskarske barve se prav poceni oddajo v Narodni tiskarni. 3160

Strojnoključavničarsko delavnico obstoječo iz 3 stružnic, 1 rezkalnega stroja, 3 vrtalnih strojev, dinamo 6 Ks s transmisijo, 6 prikrojevalnih, s popolnim orodjem in raznim rezalnim orodjem, proda Novak, Maksimirska 64, Zagreb. 3140

Stroj za tamburiranje — vezenje Ia izdelek, proda Leopold Samuel, tovarna za predtiskarijo. Senta, Dunavska banovina. 3141

KUPIM

VREČE v vsaki množini kupuje Mlaker nasl., Ljubljana, Slomškova ulica št. 11. 3159

NEPREMIČNINE

KRASNO HIŠO prodam takoj v trgu Vojnik pri Celju z gostilno, mesarijo, gospodarskim poslopjem ter nekaj zemljišča, v hiši je električna razsvetljava ter dvojno stanovanje, za jako nizko ceno ter zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Dopise na Ivan Ferlež, valjčni mlin, Sv. Jurij ob južni žel. 3127

ŽENITVE

POROKE posreduje solidno in najdiskretneje ter razpošilja prospekte in daje informacije proti odškodnini Din 10.- v poštnih znamkah — »REZOR«, zavod za sklepanje zakonov, Zagreb, pošta 3. 52/L

POROKE VSEH STANOV posreduje najdiskretneje in zelo vestno ter razpošilja prospekte in daje informacije proti nakazilu 10.— Din v poštnih znamkah: »Rezor«, zavod za sklepanje zakonov, Zagreb, pošta 3. 3119

STANOVANJA

TRISOBNO STANOVANJE v II. nadstropju, Slomškova ulica in dvosobno brez kuhinje za samca ali pisarno — se takoj odda. — Več pri kamnoseku g. A. Vodniku pri Glavnem kolodvoru v Ljubljani. 53/L

PREPROSTO SOBICO na Viču ali v Rožni dolini išče gospod. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Čistost 3152«.

3 STANOVANJSKA HIŠA nova, v okolici Kamnika, naprodaj za 85.000 Din. — Pojasnila: P. Stare, Kamnik-Zaprice št. 45. 3151

RAZNO

DOMAČE SALAME prvovrstne, samo pri I. Buzzolini, Ljubljana, Lingarjeva ulica (za Škofijo). 3158

Modna konfekcija

Najboljši nakup

A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/T

VSA EVROPA rabi FLOOR VOŠČILO za parkete in linoleum (Floor parket metle, politura, rokavice. Moscalus čudovito jajce proti moljem. Zahtevajte pri vašem trgovcu. — Jelodvor, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8. 50-L

KLAVIRJI, PIANINI prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000.- naprej. — »MUZIKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40. — Popravlja in uglašuje najceneje. 9/L

Klavirji!

Pianini!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hölzl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7 (vogal Beethovnove ulice)

Urejuje: Josip Zupančič. Za »Narodno tiskarno«: Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.